

Izhaja

Vsaki petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista »Mir« v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserte se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat

Leto XXX.

Celovec, 30. grudna 1911.

Št. 61.

Državnozborska mizerija.

Postavi na najboljše, nezadolženo posestvo za oskrbnika brezvestnega in nezmožnega človeka, in kmetija bo prišla na kant! Tako nekako je tudi z državnozborskim gospodarstvom. Vladne stranke, Nemci in Poljaki, so polnile žepce svojih pristašev z državnim denarjem, ostali narodi pa so krvaveli in nenemške dežele osiromašile. Pri tej grdi politiki so pa spravili državo v take dolgove, da je v državnem zboru vstal kot tožnik celo član sedanje vlade, finančni minister vitez pl. Zaleski, in je svaril zbornico pred tako lahkomišelnim zadolževanjem, kakor se je dogajalo dosedaj. Dobro, resnično je govoril mož, le naslova pri svojem govoru ni zadel popolnoma pravega. V usodni denarni položaj avstrijske države ni pahnila državna zbornica, ampak vlada in vladne stranke v Avstriji, ki so za vse odgovorni; saj ne morejo biti odgovorni za propalo politiko tisti, ki so se vedno z vsemi štirimi proti njej borili, ampak večina, ki je dala politiko propalosti. 12.243 milijonov državnega dolga imajo na svoji kosmati vesti avstrijske vlade in vladne stranke. Samo v zadnjih desetih letih so naredile 3177 milijonov dolga. V prvi vrsti zadene krivda nemške nacionalce, naj se že skrivajo potem pod to ali drugo firmo, ker nemškonacionalne, liberalne stranke so bile jedro avstrijskih vlad. Najžalostnejše pri tem je pa dejstvo, da te koruptne politike ne bo še konca, ampak da se je v isti sapi, ko je minister Zaleski opozarjal na slabo državno gospodarstvo, vladna večina v državnem zboru izrekla za proračun, po katerem bo brez vsake prave potrebe v pravem pomenu besede vrženih v vodo zopet 350 milijonov za naprave — kanalov (vodnih cest) na severu naše države. Vodne ceste niso bogve kako potrebne in tudi ne bodo posebnega pomena. Zahtevajo jih pa Poljaki za plačilo, ker so glasovali za vlado, neglede ali je bilo to prav ali ne. Seveda si skuša vlada odpomagati s tem, da na račun teh vodnih cest prikrajšuje južne (alpske)

dežele in za nje niti najpotrebnejših podpor ne da ali pa vrže za nje par stotakov. Seveda pri tem ne tpijo samo Slovenci, ampak tudi Nemci, južne dežele splot.

Poslanci S. L. S. proti korupciji.

Dočim so vladni nemški nacionalci in »agrarci« glasovali za vladne predloge in tako svoje dežele oškodovali, so bili poslanci Slovenske ljudske stranke, kakor vedno, na svojem mestu in so odločno protestirali zoper tako propalo politiko. Dr. Šusteršič je dne 14. t. m. vlado in vladne stranke pošteno okrcal. Nekaj odlomkov iz njegovega sijajnega govora:

»Vlada tudi sama ne dvomi o tem, da ne uživa političnega zaupanja, in zato se je lotila sredstva, ki so ga že mnoge vlade, ki jim je manjkalo zadostne politične podlage, uporabile, četudi v skromnejši meri.

Položila je pol milijarde na mizo visoke zbornice in pozvala one, ki glasujejo zanjo, naj si te pol milijarde razdele med seboj. (Pritrjevanje.) Samoobsebi umevno je to smatrati tako, da se bo te pol milijarde razdelilo v interesu stremljenj strank, ki tu v poštev pridejo. Pol milijarde je bilo torej danih na razpolago, da se razdelijo; 150 milijonov bo takoj plačanih v gotovini, 350 milijonov pa je obljubljenih.«

»Vlada je tukaj stopila na zelo nevarno pot in jaz to obžalujem v interesu države in prebivalstva. In vse to, ti ogromni izdatki se vrše v času, ko se v odseku niti ni začelo obravnavati o novih davčnih predlogih in o pokritjih, ko se najvažnejše davčne predloge vlade niso niti obravnavale v prvem branju. Lezemo v gospodarstvo z dolgovi, ki mora dovesti do katastrofe, ako se temu kmalu in temeljito ne napravi konec. Seveda, visoka vlada dobi v proračunskem provizoriju 150 milijonov za investicije.«

»Nasprotno se ji oglašča finančna vest v momentu, ko zahteva kdo investicijo, ki je res potrebna in nujna, kakor predlog dr. Korošca, ki zahteva investicijo za preprečenje depekoracije. (Depekoracija pomeni

padanje števila goveje živine. Op. uredn.) V istem trenutku, ko je treba pomagati kmetom, v istem trenutku, ko je treba pomagati konzumentom — kajti, ako depekoracijska katastrofa, ki nam grozi, dejansveno nastopi, potem boste videli, kaj se draginja pravi — torej, kadar se zahteva kaj v prid konzumentom, postane finančni minister trd; kakor hitro se je šlo za 12 milijonov, ki jih je predlagal poslanec Korošec v prid naši živinoreji, se je zbudila finančna vest njegove ekscelence, gospoda finančnega ministra in cele vlade. Milijonski dobiček za bogate tovarnarje vagonov, da, gospodje, za to je bila vlada takoj pripravljena, toda kaj za stradajoče ljudstvo — ne, gospodje! (Posl. dr. Krek: In za železni kartel!) Za železni kartel ima seveda tudi vedno dovolj denarja, toda nočem zdaj govoriti o tem. Hotel sem samo konstatirati, da je vlada zaradi ubogega šestmesečnega provizorija dala na razpolago pol milijarde na škodo naših državnih financ in našega kredita.«

Govornik je pravil nato vladi bridke resnice, ker načeloma zanemarja Jugoslovane in tako slabi državo samo in jo pred svetom spravlja v nelepo luč; svaril je Čeha, ki so zapustili tradicionalno pot in vstopili v vladno kolo brez Jugoslovancev, ki so bili Čehom v bridkih časih vedno zvesti sobojniki.

Poslanec dr. Korošec je istega dne pojasnil zbornici stališče »Hrvatsko-slovenskega kluba« v nekaterih vprašanjih, kakor glede laške fakultete in glede zanemarjanja južnih dežel od strani ministrstva. Odločno je zavrnil tiste, ki se venomer vlikajo v prestolonaslednika in mu odrekajo pravico do politike. Opozarjal je na nevarnost na laški meji in bičal vladno postopanje v tej zadevi: Na severu izdaja milijone za kanale, ki za varnost naše države niso potrebni, na jugu pa bi bile potrebne ceste in železnice, pa jih ne gradijo, kljub temu da jih zahteva vojaška oblast in so zelo potrebne za varnost v slučaju vojne. Poslancem iz severa države

Podlistek.

V tatarski sužnosti.

Odlomki iz rodbinske kronike Aleksija Zdanoborskega.

Napisal H. Sienkiewicz. — Poslovenil Š. K. (Konec.)

Kadar sem gledal te od solca in stepe opaljene ljudi, ki nočujejo po stepah, po dva ali tri dni nič ne jedo, ne odlagajo niti pol dnevi orožja, rane pokrivajo s smodnikom in še se drže junaško, takrat sem videl šele svojo ničevost in pomislil sem sam pri sebi:

»Ne bom se več bahal s svojimi zaslugami, če se ti ne pritožujejo, temveč veselo pojejo, kakor da ne vedo, da so junaki. Oh, kako mi je žal, da nisem mogel zajahati konja, opasati meča in pripeti si na prsa oklep, da bi šel z njimi. Toda treba je bilo najprvo zaceliti svoje opečene rane.

V tistem času je bilo na Ukrajini vse polno zabav in veselje za vsako viteško dušo.

Nekoč smo naleteli na četo, ki se je bila opila z moldavskim vinom. Chimek je povedal po svoji navadi, da pelje plemiča, ki je zelo trpel v sužnosti. Pri bakljinem svitu me je spoznal vojaški poveljnik, ki je

bil zajedno z menoj na Krimu in je pričel klicati:

»Gospod, gospod!« in obrnil se je k drugim: »Tu peljejo svetega Poljaka.«

Nato je pred me pokleknil, se odkril, njegovemu zgledu so sledili še ostali. A jaz sem jih zmerjal, zakaj niso zvesti svoji domovini. Njihov vodja Kremški, ne samo da mi ni nič vzel, temveč še obdaroval me je in dal mi je celo spremstvo. Tako tudi sovražnik spoštuje vojaka, ranjenega in hrabrega, radičesar bode že Bog obdaril Kremškega z večnim zveličanjem. Ta Kremški ni bil tako velik sovražnik poljske države, kakor se to v obče trdi.

V celi Ukrajini je šumelo življenje kot v panju. Mnogo težav je poslal Bog nad našo deželo, ker približevala se je tudi kuga. Dokler je bil um zaposlen na druge zadeve, se je malo pazilo na bolezen; meni se je zdelo, da jo gledam z lastnimi očmi z voza. Kuga se ni držala samo vasi, temveč obiskala je tudi mesta in uničila mnogo življenj. Ljudstvo je prirejalo procesije, pri katerih so nosili zastave z mrtvaškimi glavami.

Bog je udaril z neko slepoto ljudi, ker ni bilo med njimi sloge, vedno so se med seboj prerivali, mesto da bi složno delali v prosep svoje države.

Sovražnik se je zbiral na mejah, dočim so bile naše sile raztresene. V tem je bila

naša vedna nesreča. Da bi bilo plemstvo složno, edino in bi udarili skupno na sovražnika, ves svet bi moral pred nami trepetati.

To pripominjam radi tega, ker ni boljših jahačev nego so naši konjeniki in kadar sem kasneje videl, da so z lahkoto nadvladali turške janičarje in švedske konjenike, spomnil sem se, da nas je narava obdarovala z darom vojevanja bolj nego druge narode.

Gotovo je tako pri božji volji. Vsak prijatelj rodne grude mora braniti svojo domovino. Slava, ki si jo pri tem pribori, je večja in gotovejša, je rešitev grešne duše.

Pri tem se ne sme vedno misliti nase, temveč na svojo domovino, ki mora vedno do konca sveta trajati! Amen.

VI.

Moj Bog sveti in vsemogočni, bodi blagoslovljen v svojih delih! Kamorkoli obrnem svoje solzne oči, povsod vidim Tebe; in kjerkoli Te vidim, tam Te slavim. Ti si obesil nebeška telesa na modro višino; Ti zapoveduješ solncu, da vzhaja izza morja in tako napraviš dan nad hribi in dolinami. Tebi v čast šumi gozd in rezgeče konj na stepi. Vsa zemlja Te časti in slavi.

Čeprav si mene, svojega zvestega služabnika zapustil, bodi tudi radi tega slav-

je vseeno, kako je naša meja na jugu, kjer pride pet laških vojakov na dva avstrijska, zastražena in zavarovana, toda Slovencem to ne more biti vseeno! Saj se bo bila vojna po naših travnikih, po naših njivah in gorah, če pride do vojne. In to našemu kmetu ne more biti vseeno, če mu uničijo dom ali ne. Govornik ostro graja vlado, ki na račun južnih dežel meče skozi okno denar za vodne ceste. Tako navaja za vzgled, da je v velikovškem okraju na Koroškem bila cenjena škoda vsled slabe letine v nekem kraju na 368.000 K, ko pa je dospel nazaj z Dunaja dotični akt, so prebivalci izvedeli, da dobijo podpore 600 K. (Živahni klici: Čujte! čujte!) Več enakih vzgledov navede tudi iz Štajerskega, Istre in Kranjskega. Hude levite bere tistim »agrarcem«, ki niso glasovali za njegov predlog v odseku za 12 milijonov v svrhu preprečenja depekoracije. V draginjskem odseku govorijo in klopočejo kakor kak mlin za povzdigo živinoreje, da se odpravi draginja mesa, ne samo »agrarci«, ampak tudi meščanske stranke in socialdemokrati, seveda, ker se gre tam samo za papirnate resolucije proti draginji in za povzdigo živinoreje. Ko pa se je šlo v proračunskem odseku za dejanja, da dovolijo tudi denar za poljedelstvo in za živinorejo, so ti vladni agrarci, ki poznajo svoje kmete samo tedaj in so samo tedaj agrarci, kadar stojijo pred kmeti, glasovali proti govornikovemu predlogu, da se naj v omenjeni namen dovoli 12 milijonov. (Kaj je to v primeri z 350 milijoni za kanale? Nagele, Lučovnik, dr. Waldner, Hofer in drugi, kako pa ste govorili za kmeta, ko ste prosili pri slovenskih kmetih za glasove in kaj počenja zdaj vaša stranka? Op. ured.) »Sramota je za te ljudi, ki se imenujejo »agrarci«, da se v tako važni zadevi potuhnejo in rajši glasujejo z vlado kakor za svoje brate, za svoj stan, iz katerega so izšli. To je sramota in te ljudi, ki se imenujejo »agrarci« in bojo danes glasovali proti, ni mogoče drugače označiti, kakor da so javni politični sleparji in izdajalci v agrarni reči. Mi bomo za teh 12 milijonov glasovali.«

Naslednji dan, dne 15. decembra, je poslanec Jarc v zelo stvarnem, s številkami podprtem govoru predložil vladi sliko njegove pregrešnega delovanja na gospodarskem polju med Jugoslovani. Kmetijstvo, kmetijski poduk, zadružništvo, obrtništvo, pošto, alpske železnice, gimnazije, pravosodstvo, kratkomalo vse panoge, in na celi črti je vlada med Jugoslovani strašno zanemarjala.

Poslanec dr. Verstovšek je dne 7. decembra obdelal v proračunski debati pravosodne razmere na Spod. Štajerskem in podal žalostno sliko, kako se nastavlja med Slovenci sodne uradnike nemškonalnega mišljenja in se jih za politično agitacijo plačuje s povišanjem, slovenske uradnike pa se izpodriva in so na lastnih tleh brezpravni. Tudi Koroške se je doteknil in izjavil, da na Koroškem o urejenih justičnih razmerah ne more biti govora.

Ijen in čaščen! V boju sem preživel dneve svojega življenja, v težkem delu so mi oslaveli lasje. Tam, Gospod, kjer so topovi slavili Tvoje veličanstvo, kjer stotine glasov imenuje Tvoje ime, bil sem jaz. Po Moldaviji in Livlandiji je tekla moja kri in moje telo hrepeni po večnem počitku. Na oni svet ne bom prinesel zemeljskega bogastva; nimam premoženja, ne časti, ne dostojanstva, ker reven sem, kakor sem bil, ali pokazal bom svoj ščit in rekel bom svojemu Gospodu:

»Poglej ga, ni omadeževan razen s krvjo!«

Svoje neomadeževano ime sem ohranil, nikdar se nisem upognil in čeprav sem se zvišal pod bolečinami, a nisem se uklonil.

S temi besedami se končujejo odlomki iz dnevnika Aleksija Zdanoborskega. Iz te male kronike se razvidi, da je ta »nezlomljivi vitez«, ki ni hotel postati tatarski konjar, preživel žalostno življenje. Po mnenju onega časa mu je bilo veliko na svojem imenu. Usoda ga je ločila od Marysje, kakor se vidi iz zadnjih dostavkov. Prav gotovo se ni oženil. Iz vsega se sklepa, da je plemič umrl brez potomstva, da je bil zadnji svojega rodu.

Sodne razmere na Koroškem.

O postopanju sodnika v Borovljah je govoril: O sodnih razmerah na Koroškem ne bom mnogo govoril. To prepuščam cenjenemu tovarišu Grafenauerju, ki bo to že opisal. Le dva slučaja iz zadnjega časa bi omenil, ker sta posebno značilna za koroške razmere. Koroški Slovenci so namreč še veliko slabši (kakor štajerski), tam sploh nimajo slovenskega uradovanja in nobene jezikovne enakopravnosti. Pred 14 dnevi ali tremi tedni se je v slovenskem ozemlju na Koroškem — menim, da v Pliberku — pripetil nek slučaj. Tam so nemškutarji in sodnik tudi renegat, in sicer češki renegat, je celo zagovorniku prepovedal, pri obravnavi govoriti s svojo lastno slovensko stranko slovenski. Ker se zagovornik temu ni uklonil, ker je stranka znala sploh le slovensko, je dobil ukor. Take razmere so le pri nas mogoče. To se je dogodilo na Koroškem v znani eri viteza pl. Hohenburgerja dne 6. novembra 1911.

Navedel bi še drug slučaj. V industrijskem kraju Borovlje na Koroškem se vrši tokrat preiskava trgovinskega značaja, skoro vsi nemškonacionalni veljaki so v zadevo zapleteni. Hišne preiskave v tej zadevi so prekinili za 14 dni. Po 14 dneh so jih nadaljevali. To meče čudno luč na celo preiskavo. Menim, da bo to vsak razumel in da je s tem zadeva dovolj pojasnjena. Preiskovalni sodnik je ena izmed znanih nemškonacionalnih »Südmarkinih« postav. (Medklici.) Jaz ga ne poznam, mene se je o tem le informiralo, da ravno s temi gospodi, ki so zapleteni v preiskavo, v največji harmoniji (sporazumljenju) poseda v kavarni do 6. ure zjutraj. Ne poznam razmer, navedel sem to le zategadelj, ker sem bil naprošen od tovariša Grafenauerja, da oba slučaja navedem, ker izmed pravosodnih razmer na Koroškem posebno bodeta v oči. Gospod tovariš bo o tem že obširneje poročal, kakor hitro bo dobil priložnost, da bo dobil besedo. (Posl. Grafenauer je vložil tudi tozadevno interpelacijo. Uredn.)

Razmere v naši državi so po zaslugi vladnih strank res neurejene, pa tudi upanja ni, da se bodo kmalu uredile. Vladne stranke so slepe, in v kolo dosedanjih vladnih strank je vstopil sedaj po prizadevanju mladočeha dr. Kramača tudi del Čehov, ki jim ugaja konečna neznačajna, pa dobičkonosna politika Poljakov, in temu delu Čehov se je pridružil tudi zastopnik bele Ljubljane, liberalni poslanec dr. Ravnihar. In v krogu sedanje Slovencev tako sovražne vlade sedi tudi pravosodni minister dr. Hohenburger, ki je poslal slovenski prestolici nemškega deželnosodnega predsednika Elsnerja, in v zahvalo za to je zastopnik slovenske Ljubljane s svojim glasovanjem v državnem zboru sedanji vladi in dr. Hohenburgerju izrekel — zaupnico.

Na vislice s slovenskimi korporacijami!

Odkar je prešla občina Škofiče ob Vrbskem jezeru popolnoma v slovenske roke in so se tamošnji Slovenci gospodarsko organizirali, nemškemu »Volksratu« in njemu podvrženim oblastim ne da miru. Ker nemškutarji ne morejo dobiti občinskega zastopa in krajnega šolskega sveta v svoje roke po ustavnem potu, pri volitvah, zato je šolska oblast iskala »senco«, da bi mogla pod krinko in z zlorabo zakona popolnoma uveljaviti prosluli koroški šolski sistem tudi v Škofičah. Take »sence« pa ni težko najti; dobi se jo povsod lahko, če se je išče. Šolska oblast jo je srečno iztaknila tudi v Škofičah!

Načelnik krajnega šolskega sveta je, kakor njegovi predniki, iz varčnih razlogov in v priležnost občanov skliceval seje v občinsko pisarno, ki ima svoj prostor slučajno v praznem župnišču v Škofičah. Iz praktičnih razlogov se vršijo seje po končani službi božji, ker je za stranke to posebno ročno. Nadalje ima tam krajni šolski svet na razpolago vse pisarniške potrebščine in akte, ki jih hrani v občinskem arhivu. Konečno je upoštevati, da se z uporabo občinske pisarne za seje krajnega šolskega sveta prihranijo stroški za kurjavo. Če je prostor občinske pisarne primeren za opravljanje občinskih poslov, menimo, da bo tudi pri-

praven za posle krajnega šolskega sveta. A tega ne mara uvideti c. kr. šolska oblast, ker je občinska pisarna in pisarna krajnega šolskega sveta — brrr — pod streho župnišča, kljub temu, da v Škofičah ni nobenega duhovnika in je torej župnišče prazno. G. nadučitelj v Škofičah se namreč strašno boji namišljenih klerikalnih, po cerkvenem kadilu dišečih bacilov v župnišču, ki bi utegnili njegovim občutljivim liberalnim pljučam škodovati. Zato se ni maral udeleževati sej krajnega šolskega sveta. Kaj je nato storila germanska šolska oblast? Namesto da bi raztolmačila g. nadučitelju, ki je hud nemškutar in liberalec, kaj je njegova dolžnost, je udarila le po krajnem šolskem svetu in njegovem načelniku, ker niso verjeli nalezljivosti cerkvenih bacilov za liberalne možgane nemškutarskega nadučitelja in so se slejkoprej vršile seje krajnega šolskega sveta v občinski pisarni. Načelnika je obkladala zategadelj z denarnimi globami in sicer z najvišjo kaznijo, ki jo sme c. kr. okrajni šolski svet naložiti.

Vprašanje pa je, je li imela šolska oblast postavne razloge, prepovedovati docela primerne in praktične prostore za seje krajnega šolskega sveta?

Ne da bi c. kr. okrajni šolski svet navedel postavne razloge, je zaukazal krajnemu šolskemu načelniku, da mora sklicevati seje v šolo, dasiravno je načelnik navedel tehtne razloge za seje v občinski pisarni. Postavnega razloga c. kr. šolska oblast za svoj ukaz nima, ker celo c. kr. naučno ministrstvo z naredbo od dne 1. oktobra 1886, št. 14.407, ne zahteva več, kakor da se naj vršijo seje krajnega šolskega sveta v šolskem kraju in če le mogoče v šoli. Torej od najvišje šolske oblasti ni absolutno zaukazano, kar pod kaznijo zahteva c. kr. okrajni šolski svet celovski; da ne kaže sklicevati sej v šolo, ampak le v občinsko pisarno, ki leži v »šolskem kraju«, se je c. kr. okrajnemu šolskemu svetu opetovano in natanko pojasnilo. A za težnje slovenskega kmeta naša koroška šolska oblast nima posluha, pač pa za vsakega posameznega hajlovca; saj velja pri nas na Koroškem kot pravno načelo: »Volksrat! tvoja volja naj se zgodi pri c. kr. deželni kakor tudi pri okrajni oblasti!« Da je temu tako, priča dejstvo, da isti c. kr. okrajni šolski svet mirno pripušča krajnemu šolskemu svetu, ki je seveda sestavljen po kopitu »Volksrata«, seje, ne morda v šoli, ne v župnišču, temveč — v gostilni.

In vendar je c. kr. šolski svet že opetovano kaznoval krajnega šolskega načelnika z globo 40 K in sicer sklicevaje se na § 6. in 13., lit. f, postave z dne 11. februarja 1873. leta. Kaj pa predpisuje ta postava? § 6. pravi: Krajni šolski svet je v svojem poslovanju ter za izpolnitev svojih dolžnosti odgovoren šolskim oblastim. Če tedaj zanemarja svoje dolžnosti ter je netočen v svojem uradovanju, tedaj se sme še-le postopati proti njemu z globami; in dolžnosti krajnega šolskega sveta so lepo naštetje v § 1. navedene postave. Tam pa se nikjer ne nahaja zaukazano, da mora krajni šolski svet imeti svoje seje v šoli. Dolžnost predsednika okrajnega šolskega sveta bi bila, opozoriti člane istega na to, oziroma ustaviti take sklepe, ki so v postavi neutemeljeni. Ali kaj se brigajo naše oblasti na Koroškem za postavne določbe, če se gre za to, udariti po Slovencih! Ne da bi bil torej krajni šolski načelnik zanemarjal svoje dolžnosti, ki mu jih nalaga šolska postava, temveč, ker se poslužuje prostora za seje v občinski pisarni, do česar ima pravico, se obklada z globami po 40 K. Slavna c. kr. šolska oblast! ali je to še avstrijsko? To so res že pravcate turške razmere! Postopanje predsednika c. kr. okrajnega šolskega sveta nas spominja na čase, ko nas je bičal znani Mac Nevin; g. Rainer, Mac Nevinove batine nas niso omehčale, tudi vaše nas ne bodo! Zapomnite si to dobro! Da bi našli pomoči proti takemu nasilstvu pri deželnem šolskem svetu, je pri naših koroških razmerah izključeno!

Vendar pa to še ni konec pesmi! Krajni šolski svet škofiški leži naši c. kr. šolski oblasti tako v želodcu, da so c. kr. šolski činitelji čisto iz sebe. Kako si pomagati? To je — na Koroškem — zelo lahko; razpusti mo krajni šolski svet, in »Volksratovi« želji

je ustrezno. Razloge ima naša šolska oblast hitro na razpolago; če drugega nima, pa reče: ta krajni šolski svet, ki ne caplja za zastopnikom šole kakor pohleven psiček, ki ni s tem zadovoljen, da gospod učitelj po gostilnah o članih krajnega šolskega sveta govori žaljivo, — tak krajni šolski svet je »schulfeindlich«. Razpustimo ga! Tako je res ukrenil tudi deželni šolski svet s šolskim zastopstvom v Škofičah. Z odlokom od dne 11. novembra t. l., št. 5017, je razpustil krajni šolski svet in sicer iz sledečih razlogov: 1. krajni šolski svet je baje zanemarjal vzdrževanje šolskega poslopja, 2. je baje zanemarjal priskrbitev za šolo potrebnih reči, za katere je dobil naročila, 3. se je baje pregrešil v kljub opetovanim opominom in kaznim z zanemarjanjem poslov in sicer na način, ki je šoli v kvar. Doslovno se ti razlogi glasijo: »Der k. k. Landeschulrat fand die Auflösung des Ortsschulrates mit der Begründung zu verfügen, daß der Ortsschulrat sich durch Nichtbefolgung der im Interesse der baulichen Instandhaltung sowie der Ausgestaltung der Schule ergangenen Weisungen trotz wiederholter Ermahnungen und Bestrafungen einer Vernachlässigung seiner Obliegenheiten in einer die Schule schädigenden Weise schuldig gemacht hat.« In kaj je na vsem tem resnice? Krajni šolski svet je dobival res že skozi eno desetletje od višje šolske oblasti naročila, prirediti svoje seje v šoli, ne pa v župnišču, oziroma v občinski pisarni. Tem ukazom se seveda krajni šolski svet ni uklonil, ker c. kr. šolska oblast za te ukaze nima posebnih razlogov, povratno pa je za to ukrenitev krajni šolski svet navedel tehtne razloge, katerih pa c. kr. okr. in deželni šolski svet nočeta upoštevati.

Torej samo zaradi tega in še v tem slučaju krivično je bil kaznovan načelnik krajnega šolskega sveta, ne pa krajni šolski svet, ne pa da bi bil »kljub opetovanim skri svet, ne pa da bi bil »kljub opetovanim opominom ter kaznim zanemarjal naročila v svrhu vzdrževanja poslopja in izpopolnitve šole.« Če je kdo ravnal šolstvu v kvar, je bil to le zastopnik šole, ki ni maral prihajati k šolskim sejam v občinski pisarni in ki je zagrizen nasprotnik šolskega sveta in v občini vladujoče stranke; njegovo postopanje je šolstvu v kvar, ker samo po sebi goji razpor med šolo in prebivalstvom, ki mora šolo vzdrževati! Zato pa sedanjí krajni šolski svet, ki posluje še-le od l. 1910., zaradi zanemarjanja vzdrževanja ali izpopolnitve šole, ki obstoji še-le od l. 1890., še nikdar ni bil kaznovan!

V resnici je storil krajni šolski svet svojo dolžnost v polni meri! Za snaženje je plačeval g. nadučitelju 66 K na leto. Da skrbi za šolsko poslopje, spričuje dejstvo, da so narasle šolske doklade na 17 odstotkov, ko so prej znašale vendar le 5 do 9 odstotkov. Z odlokom od dne 22. julija t. l., št. 3990, je naročil c. kr. okrajni šolski svet nekatera popravila pri šoli; ta dela so bila v smislu tega odloka tudi dovršena. Ne da bi se bila šolska oblast o tem prepričala, je kratkomalo razpustila krajni šolski svet. Deželni predsednik baron Hein ima sploh praktično sredstvo, da slovenske korporacije, oziroma društva, če so napoti njegovemu »Volksratu«, kratkomalo razpusti! Toda v enem slučaju si je mož že pošteno opekel prste. In kakor je bil tedaj postavljen na laž, tako tudi v tem slučaju pribijemo, da razpustilni dekret škofiškega krajnega šolskega sveta sloni na — lažnjivi in razlogih.

Najlepše pa še-le pride; ker je bil krajni šolski svet razpuščen, treba je bilo poskati »administratorja« (oskrbnika) za šolski okraj Škofiče. In visoka c. kr. šolska oblast same »ljubezni in naklonjenosti« do nas ni dobila drugega nego našega narodnega nasprotnika Ferdinanda Gouleta, gozdarskega in grajskega oskrbnika kneza Rosenberga v Hodišah. Vidimo, da so torej cele Škofiče v našem taboru, ker med pristasi nadučitelja niso našli sposobnega moža za visoko čast šolskega administratorja za šolski okraj Škofiče. Torej knezov gozdar bode zdaj vihtel nad Škofičani svoj valpetski bič in jim bo ubijal v glavo, kako da naj so »schulfreundlich« in kako je treba plesati na piščalko oblasti začeni od šolskega vodstva do deželnega šolskega sveta. C. kr. šolska oblast nakoplje s to

ukrenitvijo občanom nepotrebne stroške; tukaj se kaže prav očitno, kako ji je pri srcu blagostanje davkoplačevalcev. Spravimo na beraško palico slovensko ljudstvo, potem bode lahko gospodaril »Volksrat« na slovenski zemlji, to je očitno geslo naših uradnikov!

Vse postopanje šolskih oblasti proti krajnemu šolskemu svetu v Škofičah nima torej drugega razloga in pomena, kakor da se je porodilo iz sovraštva do Slovencev, in se da s kratkimi besedami tipično izraziti s sledečimi besedami: »Na vislice s slovenskimi korporacijami! Na gavge s Slovenci!«

Srečno novo leto

želita vsem prijateljem in naročnikom „Mira“
uredništvo in upravništvo.

Dnevne novice in dopisi.

Kam greste na Silvestrov večer? Celovčani gremo vsi k Trabesingerju v veliko, zakurjeno dvorano; tam se vrši razun mnogih drugih majhnih zabav tudi velik šaljiv srečolov, katerega priredi I. koroško tamburaško društvo »Bisernica« v Celovcu. — Vstopnina prosta! Svirajo tamburaši. Nastopi tudi en komik. Kar leze in gre, pride na Silvestrov večer v hotel Trabesinger!

Volitev v okrajni šolski svet v Velikovcu. Dne 27. decembra se je vršila volitev enega člana v okrajni šolski svet velikovski. Kakor slišimo, dve slovenski občini niste poslali zastopnika, zastopnika dješke narodne občine pa so ujeli nasprotniki. Tako je bil izvoljen od nasprotnikov prevaljski župan Pristov. Kaj naj rečemo o malomarnosti od slovenske strani? Sramota! Če bi bili vsi slovenski župani storili svojo sveto dolžnost, bi bila zmaga na naši strani! Kaj porečejo tudi slovenski župani, ki so prišli daleč, kakor n. pr. vrli župan iz Jezerskega, pa vsled malomarnosti nekaterih zaman! To ni disciplina, in take pod nobenim pogojem stranka ne more trpeti. Ali se naši narodni možje pri občinskih volitvah zato tako trudijo, da potem oni, ki se jim zaupa vodstvo narodnih občin, potem svoje dolžnosti ne storijo? Kdaj je v takem slučaju izostal še kak nasprotnik? Pričakujemo natančnejšega poročila!

Predlog drž. poslanca Grafenauerja radi letošnje suše je imel dosedaj ta uspeh, da je okrajno glavarstvo v Velikovcu izdalo na občine odlok, naj mu sporočijo vse tiste kmetovalce, ki so vsled letošnje suše hudo trpeli. Malo prenapeta se nam pa zdi zahteva okrajnega glavarstva, da se sme v podporo predlagati samo tiste kmete, ki so vsled suše tako hudo trpeli, da so na robu gospodarskega pogina, kajti tudi tisti, ki sicer še niso čisto »na zadnjem«, a so hudo trpeli, bodo čutili nasledke letošnje suše še leta in leta. Kmetobran.

Umrl je v soboto dne 23. decembra na svojem gradu na Visokem Ojstercu grof Khevenhüller-Metsch, star 60 let. L. 1907. je kandidiral v državni zbor kot krščansko-socialni kandidat, pa je podlegel združenim nemškim nacionalcem in socialnim demokratom. Pokopan je bil v kapeli na Visokem Ojstercu. Pogreb je vodil prevzvišeni knez in škof dr. Kaltner.

Siavna c. kr. pošta je na Koroškem začela tuptatam nekako pasivno resistenco. Od g. dr. Rožiča smo prejeli kuverto z natančnim naslovom na Celovec s celo po nepotrebnim pridejanim »Klagenfurt, Viktringer Ring 26/I. Pismo je bilo oddano na pošti v Škofjem dvoru in je romalo iz Celoveca v Prago in iz Prage je prišlo na obisk nazaj v Celovec in je našlo g. dr. Rožiča, ko je termin, za katerega se je šlo, že potekel. Vsa znamenja na pismu kažejo, da je nekdo pismo odprl in potem precej previdno, pa še premalo, zalimal, predno je je odposlal na sprehod v Prago. Zadevi se bo posvetilo malo več pozornosti!

Neverjetno. Po polnočnicah je našel na koru celovške stolne cerkve cerkvenik nekoga vojaka in neko žensko, ki se na cerkvenikov poziv, ki bi bil rad zaprl cerkev, nista hotela prej odstraniti, da je prišel redar in ju spodil.

Snežen plaz je podsul dne 19. t. m. v Kaargrabnu v občini Stockenboi tri drvarje. Dva sta mrtva, tretjega so rešili.

Kajenje tobaka na skednju (gumnu), v hlevu itd. je neka vsega obsojanja vredna malomarnost, ki je povzročila že mnogo nesreče in gorjá. Okrajno glavarstvo v Velikovcu je izdalo na orožniške postaje in županstva odlok, naj strogo pazijo na to, da se na omenjenih krajih ne bo kadilo. Posebno bodi še omenjeno, da je kajenje na teh prostorih prepovedano po § 452. kazenskega zakona ter znaša kazen 1 dan do 7 dni ali še več. Torej tobakovci, pozor! drugače boste šli jest — ričet. — k.

C. kr. okrajno glavarstvo v Velikovcu pozivljamo, naj malo bolj natančno poizveduje o imenitnem ljudskem štetju v Pliberku, katero je izvršil nadučitelj Hans Huber.

»Vaterland«, edini nemški dnevnik dunajski, ki je bil vedno pravičen naproti Slovincem, preneha koncem tega leta. Na njegovo mesto sam sebe priporoča nemški krščansko-socialni dnevnik »Reichspost«, ki pa je nasproti Slovanom, zlasti glede slovenskih šol na Dunaju, čisto še bolj »štramtajč«, kakor ostali nemški listi. Mi priporočamo nemški dnevnik »Union«, ki izhaja v Pragi (Jungmanova ul. 21) in ki krepko zastopa koristi avstrijskih Slovanov. O Slovincih je vedno dobro poučen, marljiv tolmač njih teženj. Prinaša tudi prevode jugoslovanskih in slovanskih del, in ravnokar ima v dovršenem prevodu pripravljen Jurčičev roman »Erazem Tatenbah«.

Št. Tomaž. Društvo »Edinost« v Št. Tomažu je imelo na Štefanovo lepo uspelo zborovanje. G. župnik je govoril o protiverskih zakonih, ki so jih stavili liberalci in soc. demokrati v zadnjem zasedanju državnega zbora. — Dr. Rožič je govoril o državnem proračunu z ozirom na direktne in indirektno davke. Po govorih so domači fantje in dekleta vprizorili igro: »Na betlehemskih poljanah«, ki je prav izvrstno uspela. Vsi igralci so prav dobro pogodili svoje vloge. Igra se na sv. Treh kraljev dan ponovi. Le naprej vrli fantje in dekleta. Delajte za ljudsko izobrazbo, vaš trud bo poplačan z obilnimi uspehi!

Žvabek. (Požar.) Na kvaterno nedeljo ob pol 1. uri zjutraj nas je zbudil plat zvona iz spanja. Gorelo je pri Žvegarju in kmašu tudi pri Kumru. Ob strašnem vrtincu se je ogenj naglo širil, da je bilo mogoče rešiti le življenje in nekaj reči, vse orodje in žito je zgorelo, razun tega tri lepe svinje, 3 ovce in vsa perutnina. Ena žena se je močno opekla, druga leži vsled strahu in mraza nevarno bolana, istotako deklica, ki se je v ognju močno opekla, a pozneje komaj malo pokrita v mrzli noči prehladila. Da ni nekoliko ponehal veter in se obrnil od vasi, bi iste ne bilo mogoče rešiti. Ni še dognano, ali je vzrok požaru zloba ali neprevidnost.

Dolgabrda pri Pliberku. Ogenj je uničil dne 19. t. m. ponoči hlev in skedenj Ovnove kmetije. Zgorelo je vse, le živino so rešili. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Slavnostna božičnica) naše »Narodne šole« se je na kvaterno nedeljo dne 20. t. m. zelo sijajno izvršila, udeležba je bila ogromna. Obširen popis objavimo v prihodnji številki.

Pliberk. (Zasluzen spomin) naj bo tudi v našem »Miru« Prajarjevi mami, Marjeti Glinik, ki smo jo v začetku meseca grudna spremljali k zadnjemu počitku. Bila je posestnica Prajarjeve gostilne, katero je pred par leti prodala šmihalski pošojnici in kako pripomogla, da imamo slovenski okoličani v Pliberku svoj »Narodni dom«. Seveda je zavoljo tega morala slišati marsikatero grenko od onih, katerim je vsak zaveden Slovenec napoti. A ni se dosti menila za to. Saj ji je ostalo srce kljub dolgoletnemu bivanju v Pliberku vedno še slovensko in vesela je bila, da je prišla njena hiša v slovenske in krščanske roke. Zadnja leta je živela tiho zase in za svoje drage rajne, živ vzgled, kako more verno materino srce udano prenašati najbridkejše udarce. Moža je izgubila v najboljši dobi in pred petimi leti tekom treh mesecev obadva otroka: vzorno hčer Miciko in sina Naceja, ki je bil komaj dve leti duhovnik. Naglo, nepričakovano je poklical Bog nazadnje tudi njo. Da je bila ločitev od blage gospe vsem prav težka, to je pričal velikansk njen pogreb, — duhovnikov je bilo sedem, med njimi duhovni sin rajne, č. g. Mente, — to so pričale obilne solze, ko so preč. g. dekan ob odprtem grobu govorili

zadnje besede v slovo. Kakor počiva njeno truplo poleg moža in ljubljenih otrok na pokopališču v Vovčjivasi, tako naj se združene nad zvezdami veselijo njih duše! Med nami pa blag jim spomin!

Bilčovs. To je pa že čez kurje rese, toliko novega pri nas, pa nobeden noče »Miru« pisati. Dolgo sem čakal in radovedno gledal, kdaj bo kaj v »Miru« iz Bilčovsa, pa vse zaman! No, bom pa jaz nekatere novice zapisal, vesele in žalostne. Tri hojseti smo imeli v jeseni, vse tri prav luštne in vesele. Trije posestniki so se oženili in si izbrali, kakor upamo, prav pridne in poštene gospodinje. Mislili smo, da jih bo še več, pa so rajši odložili do pusta, da ne bo tako žalosten, kakor letos, ko nobene poroke ni bilo. Tudi pri Sv. Luciji na gori sta si podala roke v zakonsko zvezo Mihael Einspieler po dom. Črnej iz Zg. Vesca in Ana Piček p. d. Hauptmanova na Otožu. G. župnik Schneiditz je imel krasen nagovor. Tako srečnih ljudi menda ni na svetu, kakor smo mi, ko imamo za vse potrebe »žegnano« vodo. Dobil smo namreč vodovod — delo firme Hubmer in Haas v Celovcu — in tako ima Bilčovs jako dobro in zdravo »žegnano« vodo, ki se raditega tako imenuje, ker je studenec žegan in že od nekdaj samo pod tem imenom znan. Kako smo veseli in zadovoljni, ker imamo vodovod, kateri je bil skrajno potreben in zelo težko pričakovan. — Veselje je pa povsodi z žalostjo namešano, tako tudi pri nas. Smrt je prišla v naše kraje in pobrala nekatere nedolžne otročiče ter tako vsekala srčne rane starišem — na drugi strani zopet hvaležna otroška srca napolnila z bolestjo, ko jim je vzela stariše in jih odpeljala v večnost. Dosti za danes, prihodnjič zopet kaj. Sem neki žalosten in potrta, ker sva se včeraj s finančnim ministrom tako skregala, da so vsi »oferji« mojega hlačnega žepa zbežali! No, pa srečno, al prej nak, se pa prihodnjič spet vidimo!

Šmarjeta p. Pliberku. Ne bi pisal o njej, če bi še živela, kajti vem, da bi ji ne bilo prav. Saj je bila tako pomibna in skromna rajna Sonjakova Lenica, ki jo je smrt tako naglo ugrabila. A zdaj, ko je mrtva, naj vam povem, kako požrtvovalna zna biti včasih uboga dekla. Videl sem pri njej nekoč »Mir«, naslovljen na njeno ime. Začudil sem se, da ga naročuje. In kaj mi pove? »Ne vem sicer, kaj je politika, pa to vem, da »Mir« vselej brani našo vero; zato sem ga naročila.« Tako revna dekla. Kaj pa porečejo k tem oni gospodarji, ki se jim zdi preveč dati vsako leto 4 K za »Mir«? — Naročijo naj ga takoj, ako nočejo, da bi jih osramotila uboga priprosta dekla!

Št. Štefan pri Velikovcu. Krščansko-socialno ljudsko društvo priredi v nedeljo, dne 7. januarja po sveti maši ob pol 10. uri popoldne v gostilni gospoda Janeza Pavšnarja p. d. Likeba v Št. Štefanu svoje mesečno zborovanje. Govoril bode g. dr. Rožič, predsednik »Slov. kršč.-socialne zveze«. Dolžnost vseh udov in prijateljev našega društva je, udeležiti se shoda. — Odbor.

Tosti vrh. Živinorejska zadruga za Tolstivrh in okolico priredi dne 31. decembra 1911 na starega leta dan gospodarski shod, in sicer ob 1. uri popoldne v gostilni Tolstovrške slatine g. Oseta. Govorita gosp. predsednik živinorejskega odseka in g. župnik Vinko Poljanec iz Škocijana. Obljubil je priti tudi gospod državni poslanec Grafenauer. K najboljši udeležbi vabi živinorejce iz bližnje in daljne okolice »Živinorejska zadruga Tolstivrh in okolica«.

Velikovec. (Novo pokopališče.) Naša občina je prizidala k staremu pokopališču, ki je za sedanje razmere že premajhno, nov del in prosila cerkveno predstojništvo za blagoslovljenje. Tej prošnji se pa prej ne more ugoditi, dokler se ne izloči poseben prostor za drugoverce, samomorilce in nekrščene otroke, kakor to zahtevajo cerkveni predpisi. Toda občina se temu ustavlja. Na starem pokopališču je sicer bil tak prostor, pa so ga kratkomalo prekopali. Lutrovski časopisi so sedaj pokonci in očitajo katoliški duhovščini nestrpnost. Tako pišejo štimce z dne 23. decembra t. l. in izlivajo svoj lutrovski žolč na zastopnike katoliške cerkve; obenem pa hvalijo mestnega župana Pinteritscha, (ki še takrat ni bil pri maši, ko

je njegov dobri oče umrl), da že petnajst let neumorno deluje za mesto. Kaj pa je storil tako monumentalnega? Iz svojega gotovo ni dal niti »knofa«, četudi je dobil prvo darilo za svoj »plavdruka«, ki mu ga izdelujejo njegovi delavci. Vodovod, ki ga imamo, je delo prejšnjega župana g. J. Zechnerja; in mestna hranilnica, v kateri je skoro samo slovenski denar, vsako leto daruje lepe vsote za odpis obresti tozadevnega posojila. Lani n. pr. je znašala ta vsota 1579 K. Za časa našega mikado (Pinteritscha, kakor ga imenujejo nekateri), se je zidala po vzorcu telovadnice v Št. Rupertu nemška »Turnhalle«. Koliko je pa prispeval Hans Pinteritsch? Zopet je bila v tem slučaju molzna krava mestna hranilnica, ki vsako leto daruje v ta namen lepe vsote; tako lani 4500 K. S tujim denarjem je pač lahko delati »Turnhalle«, da tam nacejni prevračajo kozolce in se postavljajo na svoje votle glave. To je le en odlomek iz plodnosnega delovanja našega nemškega Pinteriča.

Politične vesti.

Deželni zbori.

Koroški deželni zbor bo sklican na 11. januarja; nižjeavstrijski je sklican na 27. grudna, kranjski in šlezjski na 28. grudna in zg. avstrijski na 29. grudna.

Gosposka zbornica.

Ljudska zbornica se rada ponorčuje iz gosposke zbornice, češ da je nepotrebna in zastarela institucija, ki delovanje državne zbornice za ljudski blagor samo ovira. Bo že tudi nekaj resnice na tem, toda v sedanjih razmerah moremo le vladne stranke v drž. zboru imenovati prave protiljudske stranke. Gosposka zbornica je 21. grudna slišala celo iz ust starega nemškega liberalca ostro obsodbo delovanja vladnih strank v državnem zboru, govor, ki je v javnosti vzbudil mnogo pozornosti. Dr. pl. Grubmayr je v gosposki zbornici na zelo spreten način ovrgel nekatere nemško-nacionalne in liberalne »šlagerje«, s katerimi mlajši nemški politiki slepijo ljudstvo. Tako se je o ministrskem poklicu izrazil: »Da Nemci nimamo izključnega privilegija, monopola ministrskega mesta, je tako samoumevno, da ni treba o tem dalje razmotrivati. Za vpoklicanje v kronski svet ne bi smelo biti merodajno pripadanje h gotovi narodnosti, ampak osebna zmožnost (Živahno odobravanje.) in to, da n. pr. novi poljedelski minister pripada češkemu narodu, me to nikakor ne ovira, pozdraviti z zadovoljstvom, da ima ta resort tako izvrsten, izkušen strokovnjak.« — Ostro je obsodil Malikov predlog v državnem zboru glede reforme zakona in ruvanje svobodne šole. Šola je državna naprava, služi državnim namenom in se mora torej državnemu redu podvreči, torej ne more biti svobodna! Privržencem svobodne šole očita zavijanje, ker se tako delajo, kakor da bi se bojevali za šolski zakon proti klerikalnim napadom. Vprašanje, ali ima cerkev pravico do verske vzgoje v šoli ali ne, je jasno rešeno že v državnem ljudskošolskem zakonu, katerega so svoj čas slavili kot liberalno pridobitev. Boj svobodne šole ni nič družega, kakor boj zoper obligatne verske vaje, torej boj zoper veljavno postavlo. Dunajske krščanske socialce, ki so odpravili privatne češke šole na Dunaju, je ta nemški liberalcec osramotil z izjavo: Dunaj je nemški in bo ostal nemški, dokler bo stal svet. Toda Dunaj tudi ne bi smel pozabiti, da je glavno mesto države z več narodi in da imajo vsi narodi v Avstriji pravico, da se jih na Dunaju gostoljubno sprejme. Gosposka zbornica je govorniku živahno pritrjevala in ploskala.

Gospodarstvo državne zbornice je baron pl. Skene ostro kritiziral in posebno povdarjal, da je sveta dolžnost parlamenta ozirati se na vse prebivalstvo v državi, ne samo na en del. Od uradnikov je zahteval, da morajo biti nepristranski in vladni pokorni.

=====

Slovinci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

=====

Društveno gibanje.

Seja Slov. kršč. zveze se vrši v četrtek, dne 4. januarja 1912. Vabljen ožji in širši odbor in zastopniki društev.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Vabilo.) Tukajšnja dekliška Marijina družba priredi v nedeljo dne 7. prosinca 1912 ob 3. uri popoldne v »Narodni šoli« slavnost po sledečem sporedu: 1. Petje: Marijina. 2. Slavnostni govor, govori Lasnik Katica. 3. Igra: »Marijin otrok«, priredil Ks. Steržaj, (predstavlja 13 deklic). 4. Petje: Planinarica. 5. Dramatičen prizor: »Proti domu«, Silvin Sardenko, (predstavlja 7 deklic). 6. Petje. Pri vrodu se bo pobirala prostovoljna vstopnina, ki se bo deloma porabila za naročilo dobrih časnikov za članice Marijine družbe, deloma za tukajšnjo zimsko kuhinjo. Slovenci in Slovenke, pridite v obilnem številu. — Predstojništvo.

Vogrče. Na Novo leto se vrši popoldne po blagoslovu v šolskih prostorih Božičnica z božičnim drevescem in igro »Na betlehemskih poljanah«. Prijatelji poštene zabave, pridite v najobilnejšem številu!

Škocijan v Podjuni. (Občinski zbor) se sklicuje na nedeljo, dne 7. prosinca 1912 v društveno čitalnico. Začetek takoj po blagoslovu. Spored običajen. Polnoštevilne udeležbe pričakuje — Škocijansko bralno društvo.

Št. Jurij na Vinogradih. Želinjsko bralno društvo priredi na Novega leta popoldne pri pd. Žnidarju v Št. Juriju kmečki gosposdarski shod. Moški in ženske, pridite na shod v velikem številu, ker se bodo razpravljale za kmečki stan imenitne reči! — Odbor.

Žitaravas. Na god sv. Treh Kraljev popoldne se vrši v »Društvenem domu« občinski zbor tukajšnje podružnice »Slovenske Straže«, pri kateri priliki vprizorijo dekleta igro »Fabijola in Neža«. Ta dan se vrši tudi ustanovitev »Živinorejske zadruge za Žitarovas in okolico«. Za najštevilnejšo udeležbo se pripravljajo — prireditelji.

Sveče. Naše izobraževalno društvo priredi svoje mesečno zborovanje v nedeljo, dne 7. januarja 1912 pri p. d. Adamu v Svečah. Na sporedu je med drugim igra »Repoštev«. Kdor hoče videti nekaj za smeh, naj pride gotovo! — Odbor.

Cerkvene vesti.

Silvestrov večer. Kakor vsako leto bo pridilgal na Silvestrov večer v stolnici m. g. knez in škof Baltazar. Začetek pobožnosti ob pol sedmi uri.

Prezentiran je kot župnik v Kazazah č. g. Tomaž Ulbing, provizor istotam in na župnijo Podklošter č. g. dr. Cukala, vikar v Marijanišču. Čestitamo!

Prestavijen je č. g. Jožef Zedisch-nigg, kaplan v Št. Rupertu pri Celovcu, kot II. mestni kaplan na glavno mestno faro Sv. Ilja v Celovcu. (G. A. Grudec, ki je bil namenjen za to važno mesto, je sam prosil, naj se ga pusti, kjer je. Torej so se »Štimce« in lutrovska »Bauernzeitung« zaman razburjale. Škoda za živce! Le Slovenci bi pač imeli vzroka dovolj pritožiti se. A kaj pomaga, ko nam tako silno primanjkuje slovenskih kaplanov! Če ne dobimo pomoči od drugod, če ne bo vstopilo v naše bogoslovje vsaj nekaj slovenskih abiturientov iz drugih škofij, n. pr. iz Štajerskega, bo še marsikatero naše mesto zasedel Nемец, bo še marsikatera slovenska kaplanija ostala prazna v največjo škodo narodnega in verskega življenja našega dobrega ljudstva. Op. uredn.)

Poslano.*

Na nekem sestanku se je od gotove strani podpisanemu očitalo, da je ugledni narodni stranki pisal nesramen in sirov list (opomin), ter se je s tem izkušalo njega trgovca diskreditirati.

Podpisani je tedaj dotični stranki pisal sledeče:

»Ker imam začetek meseca maja jako velika plačila, si dovoljujem Vas prositi, da

* Za vsebino naj se smatra uredništvo odgovorno le kolikor določa zakon.

Vzemite,

ako imate nahod, hripavost, zasliženje ali težko sapo, Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“. Sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem zdravilnem, kašelj utehajočem, oživiljajočem učinku. Dvanajstorica za poskušnjo 5 kron, dve dvanajstorici K 8-60 franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

blagovolite cenjeni račun na sprejetem blagu poravnati. V ta namen prilagam poštno položnico.

V prijazni nadi, da mi bodele današnje želje blagohotno oprostili, bilježim

z odličnim spoštovanjem

A. N.

V Sinčivasi, 24. aprila 1911.

Dotični račun se je zbiral od pošiljatev z dne 21. julija 1910 do 25. svečana 1911. Račun je znašal vkup 1197 K 47 v. Zadnje običajno naročilo je došlo letos 25. februarja, potem pa je stranka nakupovanje popolnoma ustavila. Podpisane povdarja, da razun nekega ostanka s 87 K in na izven računa koncem leta 1910 sprejetega blaga ni obstojal noben plačilni rok. Omenjeni je nato čez dva meseca, v zgoraj navedenem listu prosil plačila in nič drugega. Zato obžaluje če se mu radi tega očita nesramnost in surovost.

Albin Novák, trgovec.

V Sinčivasi, 27. dec. 1911.

Bistro glavo! Močne živce! Zdravo spanje imamo in nobenih bolečin v glavi in v vratu nimamo več, odkar rabimo Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“, ker isti prežene bolečine in odstrani oslabelost ter oživlja. Dvanajstorka franko 5 kron. Ne poznamo nobenih bolečin v želodcu več, ne krča, ne zgage, ne tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne kroglice z znamko „Elsa-kroglice“. 6 škatel franko 4 krone. Pristine razpošilja samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67. (Hrvatsko.)

Loterijske številke.

Praga, 20. decembra:	52	29	53	68	70
Gradec, 23. decembra:	30	89	62	46	6
Dunaj, 23. decembra:	12	10	6	17	77

Zaloga vina v Celovcu, prej v Šolski ulici (Thalerjeva hiša), se nahaja sedaj: Bahnhofstrasse 35 (Bürgerspital) v kleti. Raznovrstna izborna vina. Anton Živković.

Tržne cene v Celovcu

dne 21. decembra 1911 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litr. (biren)		
	od		do		K	v	
	K	v	K	v			
Pšenica	24	25	—	—	15	52	
Rž	20	95	21	31	12	70	
Ječmen	—	—	—	—	—	—	
Ajda	24	6	25	—	12	32	
Oves	19	50	21	—	7	15	
Proso	—	—	—	—	—	—	
Pšeno	—	—	32	16	—	—	
Turščica	23	27	—	—	12	80	
Leča	—	—	—	—	—	—	
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—	
Repica (krompir)	—	—	8	44	3	80	
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—	
Seno, sladko	6	—	8	—	—	—	
„ kisló	3	—	6	—	—	—	
Slama	3	—	4	50	—	—	
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—	
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—	
Mleko, 1 liter	—	26	—	32	—	—	
Smetana, 1	—	60	1	20	—	—	
Maslo (goveje) . . . . . 1 kg	2	80	3	20	—	—	
Sur. maslo (putar), 1	2	80	3	60	—	—	
Slanina (špeh), pov. 1	2	20	2	30	—	—	
„ sur. 1	2	10	2	20	—	—	
Svinjska mast 1	2	20	2	40	—	—	
Jajca, 1 par	—	18	—	26	—	—	
Piščeta, 1 par	2	80	3	60	—	—	
Race	—	—	—	—	—	—	
Kopuni, 1 par	8	—	11	—	—	—	
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	60	—	—	
30 „ „ mehka, 1 „	2	60	3	—	—	—	
Živina	Počrez	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
		od	do	od	do		
v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	
„ za vožnjo	—	—	—	—	—	—	
Junci	—	—	—	—	—	—	
Krave	—	—	—	—	—	—	
Telice	—	—	—	—	—	—	
Svinje, pitane	—	—	138	144	88	88	
Praseta, plemena	—	—	—	—	—	—	
Ovce	—	—	—	—	—	—	

Mizarsko obrt

za pohištvo, stavbišča in za stavbo navadnih in umetnih mlinov priporoča in za naročila prosi

VID ČARF v Guštanju (Koroško).

Učenca

za slikarstvo in pleskarstvo takoj sprejme Friderik Grimm v Celovcu.

Otrokom najljubše

ker prijetno okusno, tudi krčeviti kašelj hitro pomirujoče sredstvo je zdravniško priporočeni

Thymomel Scillae.

Izvolite vprašati svojega zdravnika.

Steklenica K 2.20. Po pošti franko proti predplačilu K 2.90. Tri steklenice po pošti franko proti predplačilu K 7.—. Deset steklenic po pošti franko proti predplačilu K 20.—.

Izdelovatelj in glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj,
PRAGA-III., ogel Nerudove ulice št. 203.

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno

znsm o!

Dobiva se v večini lekarn, v Celovcu »Pri angelu«, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

Jožef Božič v Celovcu

Beljaška cesta št. 14

trgovec z mešanim blagom

kupuje in prodaja vsakovrstne deželne pridelke, kakor žita, maslo, sir, jajca, mleko itd. Zlasti priporoča

patentirano olje za večno luč in oglje za kadihnice

vsakovrstno kadiho, francoski in navadni stenj, voščene in druge cerkvene sveče itd.

1^a pavolo in volno

za pletilne stroje itd., najlepšo in najbolj poceni, oddaja

tovarna K. Šperk, Chřibská, Češko

Po Najvišjem povelju Njeg. c. in kr. Apost. Veličanstva

41. c. kr. državna loterija

za zasebne dobrodelne namene tuistranske državne polovice.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša

200.000 kron

Žrebanje se vrši nepreklicno dne 15. februarja 1912.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsstraße 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštah, brzojavnih in železniških uradnih, v menjalnicah itd. — Načrti za žrebanje za kupce srečk brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov (oddelek za državne loterije).

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Razlaganje cerkvenega leta (Slovenski Golline).

Priredil msgr. Valentin Podgorc
Mehko vez. K 4.—, za družnike K 3.—, po pošti 40 vinarjev več. — Trdo vez. K 5.40, za družnike K 4.—, po pošti 40 vinarjev več.

Naznanilo.

Hranilnica in posojilnica Podravlje

zaradi sklepa letnega računa

do dne 21. prosinca leta 1912.

ne uraduje.

Načelstvo.

Išče se organist in cerkovnik.

Rokodelec ima prednost. Plača po dogovoru.

Ponudbe naj se pošljejo na

župni urad št. Jurij na Zili, Koroško.

Zaradi bodočega novozidanja :: hiše je krojno blago po :: **znižanih cenah** naprodaj.

Za prekupce posebne cene.

Z velespoštovanjem

ANTON RENKO, Celovec,
vogel Novi trg in Kramerjeve ulice.

Ugoden kup!

Krasna

žepna ura z verižico

za samo K 3.90.

Ker sem prevzel mnogo ur, sem v stanu odpošiljati: Srebrno 36 ur idočo ank. rem. Britanija-uro, švicarsko kolesje, z lepo verižico za K 3.90. Nadalje oferiram elektro-goldin-ankerremont. 36 ur idočo uro z najboljšim švicarskim kolesjem z elektro-verižico za K 4.70. Triletno pism. jamstvo za vsako uro. Odpošilja po povzetju

Ignac Cypres, Krakov

ekspozitna trgovina, Florianerjeva ulica št. 49.

Bogato ilustrovan cenik s 3000 slikami ur, dragotin, furnitur in orodja na zahtevo zastoj. Imenovane ure niso v ceniku, ker so samo kup ob priložnosti. Za neugajajoče se vrne denar.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarska družba Peter Wernig, družba z omeji. zavezo: v Borovljah na Koroškem.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Dokler boste trpeli

na skrnini, protinu, nevalgiji in ozeblini, spominjajte se zdravniško kot dobrodejno učinkujoče dognanega sredstva, imenovanega

Contrheuman.

Lajša in pomiruje bolečine, izsesava otekline na členih, pospešuje njih gibčnost in odstranjuje neprijetno boleče srbenje.

Poprašajte pri svojem zdravniku.

Izdelovatelj in glavna zaloga **B. FRAGNER, lekarna,** c. kr. dvorni zalagatelj,

PRAGA-III., vogel Nerudove ulice št. 203. 1 škatlica 1 krono.

Proti predplačilu K 1.50 dobi se 1 škatlico } franko
" " " 5.— " " 5 škatlic }
" " " 9.— " " 10 " }

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno znamko!

Dobiva se v vseh lekarnah, v Celovcu: »Pri angelu«, Pavel Hauser, Vikt. Hauser, H. Gutt.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda,
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
sov pridružbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI

Zahtevajte in kupujte pri vseh trgovcih slovenske

Ciril in Metodove vžigalice

ki so priznane najboljše.

Glavna zaloga pri tvrdki Ivan Perdan v Ljubljani.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda,
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
sov pridružbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI

Izborna

olajšuje bolečine, zadržuje vnetje in
učinkuje antiseptično.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano
praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za ob-
vezo. To obvaruje rane, olajšuje
vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica stane 70 v. Proti preplačilu
K 3-16 se pošljejo štiri pušice, za
K 7- pa 10 pušic poštine prosto na
vsako postajo avstro-ogr. monarhije.

Pozor na ime izdelka ter iz-
delovatelja, ceno in varstveno
znamko. Pristno le po 70 vin.

Glavna zaloga:

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj

lekarna „Pri črnem orlu“

Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske, v Celovcu
»Pri angelu«, P. Hauser, H. Gutt, Vikt. Hauser.

Lepo in praktično božično darilo za vsakega! Podarimo 3000 parov čevljev.

Odločili smo se, v svrhu uvedbe naših izvrstnih **chevr. usnatih čevljev** podariti 3000 parov, samo proti povračilu delavskega plačila **K 14-** za tri pare čevljev. Naši čevlji so zelo elegantni, iz najboljšega usnja (moderna fasona, trpežni) in stanejo sicer trije pari **K 36-**. S temi čevlji Vas torej v resnici obdarimo in stavimo pri tem samo pogoj, da priporočate pri svojih znancih čevlje iz naše tovarne. Jasno Vam bo, da Vam pošljemo res le dobre in brezpogrešne čevlje, ker računamo le z Vašim priporočilom na nadaljno kupčijo in nameravamo šele iz teh dobivati dobička. **Te čevlje podarujemo samo do 31. decembra. Brezpogojno se priporoča**, da iste takoj naročite, ker dobivamo mnogo povpraševanj po naših gratis-čevljih in več kot 3000 parov **absolutno ne moremo podariti**. Naročila bodo po vrsti, kakor so došla, efekturirana; kakor hitro bo 3000 parov podarjenih, bomo to naznanili, ker kakor hitro se to zgodi, stanejo 3 pari čevljev **K 36-**. Za enkrat pa dobite za **samo K 14-** tri pare čevljev, s katerimi boste gotovo zelo zadovoljni. Pošljemo Vam čisto po Vaši volji čevlje za moške ali dame iz najboljšega usnja v vsaki od Vas željeni številki ali vsako centimetrsko mero. Če ne bi ugajali, vzamemo čevlje drage volje nazaj, da je **vsak riziko popolnoma izključen**. Čevlje pošiljamo po povzetju ali proti predplačilu. Naročila je nasloviti na

Tovarna čevljev v Oswiecimu št. 292, Avstrija.

Kuharica išče službe v kakem župnišču ali drugod. Oglasila sprejme upravništvo „Mira“ št. 59.

Slovenci, kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Tovarna za stroje
Ivan Laure
v Lienzu — **Tirolsko**

oddaja samo najboljših vrst in obratovarne
bencin-motorje
za poljedelstvo in obrt. Najnovejši
za poljedelstvo in orodja, nadomestni deli.
Vsi poljedelski stroji in orodja, krmno in
cirkularne žage, prenosi. — **Najnovejši**
brzoparilniki za živinsko krmno in
vsakovrstni mlini itd. poceni!
Ceniki zastoj in franko.
Izvrstni, realni zastopniki
se sprejemajo.

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi **kegljišče**, pozimi zakurjeno.

Poleti sedi na **senčnatem vrtu**.

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Založna knjigarna Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani

pošilja zastoj in poštine prosto svoj letošnji

BOŽIČNI KATALOG

ki obsega vsa polja slovenske literature.

Prosimo zahtevati!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 0/0** od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavclje. Eskompt in incasso menic Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spletju, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8- za komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10- za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista »Mir« v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXX.

Celovec, 30. grudna 1911.

Št. 61.

Državnozborska mizerija.

Postavi na najboljše, nezadolženo posestvo za oskrbnika brezvestnega in nezmožnega človeka, in kmetija bo prišla na kant! Tako nekako je tudi z državnozborskim gospodarstvom. Vladne stranke, Nemci in Poljaki, so polnile žepe svojih pristašev z državnim denarjem, ostali narodi pa so krvaveli in nenemške dežele osiromašile. Pri tej grdi politiki so pa spravili državo v take dolgove, da je v državnem zboru vstal kot tožnik celo član sedanje vlade, finančni minister vitez pl. Zaleski, in je svaril zbornico pred tako lahkomišelnim zadolževanjem, kakor se je dogajalo dosedaj. Dobro, resnično je govoril mož, le naslova pri svojem govoru ni zadel popolnoma pravega. V usodni denarni položaj avstrijske države ni pahnila državna zbornica, ampak vlada in vladne stranke v Avstriji, ki so za vse odgovorni; saj ne morejo biti odgovorni za propalo politiko tisti, ki so se vedno z vsemi štirimi proti njej borili, ampak večina, ki je dala politiko propalosti. 12.243 milijonov državnega dolga imajo na svoji kosmati vesti avstrijske vlade in vladne stranke. Samo v zadnjih desetih letih so naredile 3177 milijonov dolga. V prvi vrsti zadene krivda nemške nacionalce, naj se že skrivajo potem pod to ali drugo firmo, ker nemškonacionalne, liberalne stranke so bile jedro avstrijskih vlad. Najžalostnejše pri tem je pa dejstvo, da te koruptne politike ne bo še konca, ampak da se je v isti sapi, ko je minister Zaleski opozarjal na slabo državno gospodarstvo, vladna večina v državnem zboru izrekla za proračun, po katerem bo brez vsake prave potrebe v pravem pomenu besede vrženih v vodo zopet 350 milijonov za naprave — kanalov (vodnih cest) na severu naše države. Vodne ceste niso bogve kako potrebne in tudi ne bodo posebnega pomena. Zahtevajo jih pa Poljaki za plačilo, ker so glasovali za vlado, neglede ali je bilo to prav ali ne. Seveda si skuša vlada odpomagati s tem, da na račun teh vodnih cest prikrajšuje južne (alp-

ske) dežele in za nje niti najpotrebnejših podpor ne da ali pa vrže za nje par stotakov. Seveda pri tem ne trpijo samo Slovenci, ampak tudi Nemci, južne dežele sploh.

Poslanci S. L. S. proti korupciji.

Dočim so vladni nemški nacionalci in »agrarci« glasovali za vladne predloge in tako svoje dežele oškodovali, so bili poslanci Slovenske ljudske stranke, kakor vedno, na svojem mestu in so odločno protestirali zoper tako propalo politiko. Dr. Šusteršič je dne 14. t. m. vlado in vladne stranke pošteno okrcal. Nekaj odlomkov iz njegovega sijajnega govora:

»Vlada tudi sama ne dvomi o tem, da ne uživa političnega zaupanja, in zato se je lotila sredstva, ki so ga že mnoge vlade, ki jim je manjkalo zadostne politične podlage, uporabile, četudi v skromnejši meri.

Položila je pol milijarde na mizo visoke zbornice in pozvala one, ki glasujejo zanjo, naj si te pol milijarde razdele med seboj. (Pritrjevanje.) Samoobsebi umevno je to smatrati tako, da se bo te pol milijarde razdelilo v interesu stremljenj strank, ki tu v pošteved pridejo. Pol milijarde je bilo torej danih na razpolago, da se razdelijo; 150 milijonov bo takoj plačanih v gotovini, 350 milijonov pa je obljubljenih.«

»Vlada je tukaj stopila na zelo nevarno pot in jaz to obžalujem v interesu države in prebivalstva. In vse to, ti ogromni izdatki se vrše v času, ko se v odseku niti ni začelo obravnavati o novih davčnih predlogih in o pokritjih, ko se najvažnejše davčne predloge vlade niso niti obravnavale v prvem branju. Lezemo v gospodarstvo z dolgovi, ki mora dovesti do katastrofe, ako se temu kmalu in temeljito ne napravi konec. Seveda, visoka vlada dobi v proračunskem provizoriju 150 milijonov za investicije.«

»Nasprotno se ji oglašja finančna vest v momentu, ko zahteva kdo investicijo, ki je res potrebna in nujna, kakor predlog dr. Korošca, ki zahteva investicijo za preprečenje depekoracije. (Depekoracija pomeni

padanje števila goveje živine. Op. uredn.) V istem trenutku, ko je treba pomagati kmetom, v istem trenutku, ko je treba pomagati konzumentom — kajti, ako depekoracijska katastrofa, ki nam grozi, dejansveno nastopi, potem boste videli, kaj se draginja pravi — torej, kadar se zahteva kaj v prid konzumentom, postane finančni minister trd; kakor hitro se je šlo za 12 milijonov, ki jih je predlagal poslanec Korošec v prid naši živinoreji, se je zbudila finančna vest njegove ekscelence, gospoda finančnega ministra in cele vlade. Milijon-ski dobiček za bogate tovarnarje vagonov, da, gospodje, za to je bila vlada takoj pripravljena, toda kaj za stradajoče ljudstvo — ne, gospodje! (Posl. dr. Krek: In za železni kartel!) Za železni kartel ima seveda tudi vedno dovolj denarja, toda nočem zdaj govoriti o tem. Hotel sem samo konstatirati, da je vlada zaradi ubogega šestmesečnega provizorija dala na razpolago pol milijarde na škodo naših državnih financ in našega kredita.«

Govornik je pravil nato vladi bridke resnice, ker načeloma zanemarja Jugoslovane in tako slabi državo samo in jo pred svetom spravlja v nelep luč; svaril je Čeha, ki so zapustili tradicionalno pot in vstopili v vladno kolo brez Jugoslovanov, ki so bili Čehom v bridkih časih vedno zvesti sobojniki.

Poslanec dr. Korošec je istega dne pojasnil zbornici stališče »Hrvatsko-slovenskega kluba« v nekaterih vprašanjih, kakor glede laške fakultete in glede zanemarjanja južnih dežel od strani ministrstva. Odločno je zavrnil tiste, ki se venomer vti-kajo v prestolonaslednika in mu odrekajo pravico do politike. Opozarjal je na nevarnost na laški meji in bičal vladno postopanje v tej zadevi: Na severu izdaja milijone za kanale, ki za varnost naše države niso potrebni, na jugu pa bi bile potrebne ceste in železnice, pa jih ne gradijo, kljub temu da jih zahteva vojaška oblast in so zelo potrebne za varnost v slučaju vojne. Poslancem iz severa države

Podlistek.

V tatarski sužnosti.

Odlomki iz rodbinske kronike Aleksija Zdanoborskega.

Napisal H. Sienkiewicz. — Poslovenil Š. K. (Konec.)

Kadar sem gledal te od solnca in stepe opaljene ljudi, ki nočujejo po stepah, po dva ali tri dni nič ne jedo, ne odlagajo niti podnevi orožja, rane pokrivajo s smodnikom in še se drže junaško, takrat sem videl šele svojo ničevost in pomislil sem sam pri sebi:

»Ne bom se več bahal s svojimi zaslugami, če se ti ne pritožujejo, temveč veselo pojejo, kakor da ne vedo, da so junaki. Oh, kako mi je žal, da nisem mogel zajahati konja, opasati meča in pripeti si na prsa oklep, da bi šel z njimi. Toda treba je bilo najprvo zaceliti svoje opečene rane.

V tistem času je bilo na Ukrajini vse polno zabav in veselje za vsako viteško dušo.

Nekoč smo naleteli na četo, ki se je bila opila z moldavskim vinom. Chimek je povedal po svoji navadi, da pelje plemiča, ki je zelo trpel v sužnosti. Pri bakljinem svitu me je spoznal vojaški poveljnik, ki je

bil zajedno z menoj na Krimu in je pričel klicati:

»Gospod, gospod!« in obrnil se je k drugim: »Tu peljejo svetega Poljaka.«

Nato je pred me pokleknil, se odkril, njegovemu zgledu so sledili še ostali. A jaz sem jih zmerjal, zakaj niso zvesti svoji domovini. Njihov vodja Kremški, ne samo da mi ni nič vzel, temveč še obdaroval me je in dal mi je celo spremstvo. Tako tudi sovražnik spoštuje vojaka, ranjenega in hrabrega, radičesar bode že Bog obdaril Kremškega z večnim zveličanjem. Ta Kremški ni bil tako velik sovražnik poljske države, kakor se to v obče trdi.

V celi Ukrajini je šumelo življenje kot v panju. Mnogo težav je poslal Bog nad našo deželo, ker približevala se je tudi kuga. Dokler je bil um zaposlen na druge zadeve, se je malo pazilo na bolezen; meni se je zdelo, da jo gledam z lastnimi očmi z voza. Kuga se ni držala samo vasi, temveč obiskala je tudi mesta in uničila mnogo življenj. Ljudstvo je prirejalo procesije, pri katerih so nosili zastave z mrtvaškimi glavami.

Bog je udaril z neko slepoto ljudi, ker ni bilo med njimi sloge, vedno so se med seboj prerivali, mesto da bi složno delali v prosep svoje države.

Sovražnik se je zbiral na mejah, dočim so bile naše sile raztresene. V tem je bila

naša vedna nesreča. Da bi bilo plemstvo složno, edino in bi udarili skupno na sovražnika, ves svet bi moral pred nami trepetati.

To pripominjam radi tega, ker ni boljših jahačev nego so naši konjeniki in kadar sem kasneje videl, da so z lahkoto nadvladali turške janičarje in švedske konjenike, spomnil sem se, da nas je narava obdarovala z darom vojevanja bolj nego druge narode.

Gotovo je tako pri božji volji. Vsak prijatelj rodne grude mora braniti svojo domovino. Slava, ki si jo pri tem pribori, je večja in gotovejša, je rešitev grešne duše.

Pri tem se ne sme vedno msliti nase, temveč na svojo domovino, ki mora vedno do konca sveta trajati! Amen.

VI.

Moj Bog sveti in vsemogočni, bodi blagoslovljen v svojih delih! Kamorkoli obrnem svoje solzne oči, povsod vidim Tebe; in kjerkoli Te vidim, tam Te slavim. Ti si obesil nebeška telesa na modro višino; Ti zapoveduješ solncu, da vzhaja izza morja in tako napraviš dan nad hribi in dolinami. Tebi v čast šumi gozd in rezgeče konj na stepi. Vsa zemlja Te časti in slavi.

Čeprav si mene, svojega zvestega služabnika zapustil, bodi tudi radi tega slav-

je vseeno, kako je naša meja na jugu, kjer pride pet laških vojakov na dva avstrijska, zastražena in zavarovana, toda Slovencem to ne more biti vseeno! Saj se bo bila vojna po naših travnikih, po naših njivah in gorah, če pride do vojne. In to našemu kmetu ne more biti vseeno, če mu uničijo dom ali ne. Govornik ostro graja vlado, ki na račun južnih dežel meče skozi okno denar za vodne ceste. Tako navaja za vzgled, da je v velikovškem okraju na Koroškem bila cenjena škoda vsled slabe letine v nekem kraju na 368.000 K, ko pa je dospel nazaj z Dunaja dotični akt, so prebivalci izvedeli, da dobijo podpore 600 K. (Živahni klici: Čujte! čujte!) Več enakih vzgledov navede tudi iz Štajerskega, Istre in Kranjskega. Hude levite bere tistim »agrarcem«, ki niso glasovali za njegov predlog v odseku za 12 milijonov v svrhu preprečenja depekoracije. V draginjskem odseku govorijo in klopočejo kakor kak mlin za povzdigo živinoreje, da se odpravi draginja mesa, ne samo »agrarci«, ampak tudi meščanske stranke in socialdemokrati, seveda, ker se gre tam samo za papirnate resolucije proti draginji in za povzdigo živinoreje. Ko pa se je šlo v proračunskem odseku za dejanja, da dovolijo tudi denar za poljedelstvo in za živinorejo, so ti vladni agrarci, ki poznajo svoje kmete samo tedaj in so samo tedaj agrarci, kadar stojijo pred kmeti, glasovali proti govornikovemu predlogu, da se naj v omenjeni namen dovoli 12 milijonov. (Kaj je to v primeri z 350 milijoni za kanale? Nagele, Lučovnik, dr. Waldner, Hofer in drugi, kako pa ste govorili za kmeta, ko ste prosili pri slovenskih kmetih za glasove in kaj počenja zdaj vaša stranka? Op. ured.) »Sramota je za te ljudi, ki se imenujejo »agrarci«, da se v tako važni zadevi potuhnejo in rajši glasujejo z vlado kakor za svoje brate, za svoj stan, iz katerega so izšli. To je sramota in te ljudi, ki se imenujejo »agrarci« in bojo danes glasovali proti, ni mogoče drugače označiti, kakor da so javni politični sleparji in izdajalci v agrarni reči. Mi bomo za teh 12 milijonov glasovali.«

Naslednji dan, dne 15. decembra, je poslanec Jarc v zelo stvarnem, s številkami podprtem govoru predložil vladi sliko njegove pregrešnega delovanja na gospodarskem polju med Jugoslovani. Kmetijstvo, kmetijski poduk, zadružništvo, obrtništvo, pošto, alpske železnice, gimnazije, pravosodstvo, kratkomalo vse panoge, in na celi črti je vlada med Jugoslovani strašno zanemarjala.

Poslanec dr. Verstovšek je dne 7. decembra obdelal v proračunski debati pravosodne razmere na Spod. Štajerskem in podal žalostno sliko, kako se nastavlja med Slovenci sodne uradnike nemškonalnega mišljenja in se jih za politično agitacijo plačuje s povišanjem, slovenske uradnike pa se izpodriva in so na lastnih tleh brezpravni. Tudi Koroške se je doteknil in izjavil, da na Koroškem o urejenih justičnih razmerah ne more biti govora.

ljen in čaščen! V boju sem preživel dneve svojega življenja, v težkem delu so mi osiveli lasje. Tam, Gospod, kjer so topovi slavili Tvoje veličanstvo, kjer stotine glasov imenuje Tvoje ime, bil sem jaz. Po Moldaviji in Livlandiji je tekla moja kri in moje telo hrepeni po večnem počitku. Na oni svet ne bom prinesel zemeljskega bogastva; nimam premoženja, ne časti, ne dostojanstva, ker reven sem, kakor sem bil, ali pokazal bom svoj ščit in rekel bom svojemu Gospodu:

»Poglej ga, ni omadeževan razen s krvjo!«

Svoje neomadeževano ime sem ohranil, nikdar se nisem upognil in čeprav sem se zvijal pod bolečinami, a nisem se uklonil.

S temi besedami se končujejo odlomki iz dnevnika Aleksija Zdanoborskega. Iz te male kronike se razvidi, da je ta »nezlomljivi vitez«, ki ni hotel postati tatarski konjar, preživel žalostno življenje. Po mnenju onega časa mu je bilo veliko na svojem imenu. Usoda ga je ločila od Marysje, kakor se vidi iz zadnjih dostavkov. Prav gotovo se ni oženil. Iz vsega se sklepa, da je plemič umrl brez potomstva, da je bil zadnji svojega rodu.

Sodne razmere na Koroškem.

O postopanju sodnika v Borovljah je govoril: O sodnih razmerah na Koroškem ne bom mnogo govoril. To prepuščam cenjenemu tovarišu Grafenauerju, ki bo to že opisal. Le dva slučaja iz zadnjega časa bi omenil, ker sta posebno značilna za koroške razmere. Koroški Slovenci so namreč še veliko slabši (kakor štajerski), tam sploh nimajo slovenskega uradovanja in nobene jezikovne enakopravnosti. Pred 14 dnevi ali tremi tedni se je v slovenskem ozemlju na Koroškem — menim, da v Pliberku — pripetil nek slučaj. Tam so nemškutarji in sodnik tudi renegat, in sicer češki renegat, je celo zagovorniku prepovedal, pri obravnavi govoriti s svojo lastno slovensko stranko slovenski. Ker se zagovornik temu ni uklonil, ker je stranka znala sploh le slovensko, je dobil ukor. Take razmere so le pri nas mogoče. To se je dogodilo na Koroškem v znani eri viteza pl. Hochenburgerja dne 6. novembra 1911.

Navedel bi še drug slučaj. V industrijskem kraju Borovlje na Koroškem se vrši tokrat preiskava trgovinskega značaja, skoro vsi nemškonacionalni veljaki so v zadevo zapleteni. Hišne preiskave v tej zadevi so prekinili za 14 dni. Po 14 dneh so jih nadaljevali. To meče čudno luč na celo preiskavo. Menim, da bo to vsak razumel in da je s tem zadeva dovolj pojasnjena. Preiskovalni sodnik je ena izmed znanih nemškonacionalnih »Südmarkinih« postav. (Medklici.) Jaz ga ne poznam, mene se je o tem le informiralo, da ravno s temi gospodi, ki so zapleteni v preiskavo, v največji harmoniji (sporazumljenju) poseda v kavarni do 6. ure zjutraj. Ne poznam razmer, navedel sem to le zategadelj, ker sem bil naprošen od tovariša Grafenauerja, da oba slučaja navedem, ker izmed pravosodnih razmer na Koroškem posebno bodeta v oči. Gospod tovariš bo o tem že obširneje poročal, kakor hitro bo dobil priložnost, da bo dobil besedo. (Posl. Grafenauer je vložil tudi tozadevno interpelacijo. Uredn.)

Razmere v naši državi so po zaslugi vladnih strank res neurejene, pa tudi upanja ni, da se bodo kmalu uredile. Vladne stranke so slepe, in v kolo dosedanjih vladnih strank je vstopil sedaj po prizadevanju mladočeha dr. Kramača tudi del Čehov, ki jim ugaja konečna neznačajna, pa dobičkosna politika Poljakov, in temu delu Čehov se je pridružil tudi zastopnik bele Ljubljane, liberalni poslanec dr. Ravnihar. In v krogu sedanje Slovencev tako sovražne vlade sedi tudi pravosodni minister dr. Hochenburger, ki je poslal slovenski prestolici nemškega deželnosodnega predsednika Elsnerja, in v zahvalo za to je zastopnik slovenske Ljubljane s svojim glasovanjem v državnem zboru sedanji vladi in dr. Hochenburgerju izrekel — zaupnico.

Zaplenjeno.

Zaplenjeno.

Zaplenjeno.

Srečno novo leto

želita vsem prijateljem in naročnikom „Mira“
uredništvo in upravništvo.

Dnevne novice in dopisi.

Kam greste na Silvestrov večer? Celovčani gremo vsi k Trabesingerju v veliko, zakurjeno dvorano; tam se vrši razun mnogih drugih majhnih zabav tudi velik šaljiv srečolov, katerega priredi I. koroško tamburaško društvo »Bisernica« v Celovcu. — Vstopnina prosta! Svirajo tamburaši. Nastopi tudi en komik. Kar leze in gre, pride na Silvestrov večer v hotel Trabesinger!

Volitev v okrajni šolski svet v Velikovcu. Dne 27. decembra se je vršila volitev enega člana v okrajni šolski svet velikovški. Kakor slišimo, dve slovenski občini niste poslali zastopnika, zastopnika dješke narodne občine pa so ujeli nasprotniki. Tako je bil izvoljen od nasprotnikov prevaljski župan Pristov. Kaj naj rečemo o malomarnosti od slovenske strani? Sramota! Če bi bili v si slovenski župani storili svojo sveto dolžnost, bi bila zmaga na naši strani! Kaj porečejo tudi slovenski župani, ki so prišli daleč, kakor n. pr. vrli župan iz Jezerskega, pa vsled malomarnosti nekaterih zaman! To ni disciplina, in take pod nobenim pogojem stranka ne more trpeti. Ali se naši narodni možje pri običinskih volitvah zato tako trudijo, da potem oni, ki se jim zaupa vodstvo narodnih občin, potem svoje dolžnosti ne storijo? Kdaj je v takem slučaju izostal še kak nasprotnik? Pričakujemo natančnejšega poročila!

Predlog drž. poslanca Grafenauerja radi letošnje suše je imel dosedaj ta uspeh, da je okrajno glavarstvo v Velikovcu izdalo na občine odlok, naj mu sporočijo vse tiste kmetovalce, ki so vsled letošnje suše hudo trpeli. Malo prenapeta se nam pa zdi zahteva okrajnega glavarstva, da se sme v podporo predlagati samo tiste kmete, ki so vsled suše tako hudo trpeli, da so na robu gospodarskega pogina, kajti tudi tisti, ki sicer še niso čisto »na zadnjem«, a so hudo trpeli, bodo čutili nasledke letošnje suše še leta in leta. **Kmetobran.**

Umrl je v soboto dne 23. decembra na svojem gradu na Visokem Ojstercu grof Khevenhüller-Metsch, star 60 let. L. 1907. je kandidiral v državni zbor kot krščansko-socialni kandidat, pa je podlegel združenim nemškimi nacionalcem in socialnim demokratom. Pokopan je bil v kapeli na Visokem Ojstercu. Pogreb je vodil prevzvišeni knez in škof dr. Kaltner.

Siavna c. kr. pošta je na Koroškem začela tupatam nekako pasivno resistenco. Od g. dr. Rožiča smo prejeli kuverto z natančnim naslovom na Celovec s celo po nepotrebnim pridejanim »Klagenfurt, Viktringer Ring 26/I. Pismo je bilo oddano na pošti v Škofjem dvoru in je romalo iz Celovca v Prago in iz Prage je prišlo na obisk nazaj v Celovec in je našlo g. dr. Rožiča, ko je termin, za katerega se je šlo, že potekel. Vsa znamenja na pismu kažejo, da je nekdo pismo odprl in potem precej previdno, pa še premalo, zalimal, predno je je odposlal na sprehod v Prago. Zadevi se bo posvetilo malo več pozornosti!

Neverjetno. Po polnočnicah je našel na koru celovške stolne cerkve cerkvenik nekega vojaka in neko žensko, ki se na cerkvenikov poziv, ki bi bil rad zaprl cerkev, nista hotela prej odstraniti, da je prišel redar in ju spdil.

Snežen plaz je podsul dne 19. t. m. v Kaargrabnu v občini Stockenboi tri drvarje. Dva sta mrtva, tretjega so rešili.

Kajenje tobaka na skednju (gumnu), v hlevu itd. je neka vsega obsojanja vredna malomarnost, ki je povzročila že mnogo nesreče in gorjá. Okrajno glavarstvo v Velikovcu je izdalo na orožniške postaje in županstva odlok, naj strogo pazijo na to, da se na omenjenih krajih ne bo kadilo. Posebno bodi še omenjeno, da je kajenje na teh prostorih prepovedano po § 452. kazenskega zakona ter znaša kazen 1 dan do 7 dni ali še več. Torej tobakovci, pozor! drugače boste šli jest — ričet. —k.

C. kr. okrajno glavarstvo v Velikovcu pozivljamo, naj malo bolj natančno poizveduje o imenitnem ljudskem štetju v Pliberku, katero je izvršil nadučitelj Hans Huber.

»Vaterland«, edini nemški dnevnik dunajski, ki je bil vedno pravičen naproti Slovincem, preneha koncem tega leta. Na njegovo mesto sam sebe priporoča nemški krščansko-socialni dnevnik »Reichspost«, ki pa je nasproti Slovanom, zlasti glede slovenskih šol na Dunaju, često še bolj »štramtajč«, kakor ostali nemški listi. Mi priporočamo nemški dnevnik »Union«, ki izhaja v Pragi (Jungmanova ul. 21) in ki krepko zastopa koristi avstrijskih Slovanov. O Slovincih je vedno dobro poučen, marljiv tolmač njih teženj. Prinaša tudi prevode jugoslovanskih in slovenskih del, in ravnokar ima v dovršenem prevodu pripravljen Jurčičev roman »Erazem Tatenbah«.

Št. Tomaž. Društvo »Edinost« v Št. Tomažu je imelo na Štefanovo lepo uspelo zborovanje. G. župnik je govoril o protiverskih zakonih, ki so jih stavili liberalci in soc. demokrati v zadnjem zasedanju državnega zbora. — Dr. Rožič je govoril o državnem proračunu z ozirom na direktne in indirektno davke. Po govorih so domači fantje in dekleta vprizorili igro: »Na betlehemskih poljanah«, ki je prav izvrstno uspela. Vsi igralci so prav dobro pogodili svoje vloge. Igra se na sv. Treh kraljev dan ponovi. Le naprej vrli fantje in dekleta. Delajte za ljudsko izobrazbo, vaš trud bo poplačan z obilnimi uspehi!

Žvabek. (Požar.) Na kvaterno nedeljo ob pol 1. uri zjutraj nas je zbudil plat zvona iz spanja. Gorelo je pri Žvegarju in kmalu tudi pri Kumru. Ob strašnem vrtincu se je ogenj naglo širil, da je bilo mogoče rešiti le življenje in nekaj reši, vse orodje in žito je zgorelo, razun tega tri lepe svinje, 3 ovce in vsa perutnina. Ena žena se je močno opekla, druga leži vsled strahu in mraza nevarno bolana, istotako deklica, ki se je v ognju močno opekla, a pozneje komaj malo pokrita v mrzli noči prehladila. Da ni nekoliko ponehal veter in se obrnil od vasi, bi iste ne bilo mogoče rešiti. Ni še dognano, ali je vzrok požaru zloba ali neprevidnost.

Dolgabrda pri Pliberku. Ogenj je uničil dne 19. t. m. ponoči hlev in skedenj Ovnove kmetije. Zgorelo je vse, le živino so rešili. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Slavnostna božičnica) naše »Narodne šole« se je na kvaterno nedeljo dne 20. t. m. zelo sijajno izvršila, udeležba je bila ogromna. Obširen popis objavimo v prihodnji številki.

Pliberk. (Zasluzen spomin) naj bo tudi v našem »Miru« Prajarjevi mami, Marjeti Glinik, ki smo jo v začetku meseca grudna spremljali k zadnjemu počitku. Bila je posestnica Prajarjeve gostilne, katero je pred par leti prodala šmihelski pošojilnici in tako pripomogla, da imamo slovenski okoličani v Pliberku svoj »Narodni dom«. Seveda je zavoljo tega morala slišati marsikatero grenko od onih, katerim je vsak zaveden Slovenec napoti. A ni se dosti menila za to. Saj ji je ostalo srce kljub dolgoletnemu bivanju v Pliberku vedno še slovensko in vesela je bila, da je prišla njena hiša v slovenske in krščanske roke. Zadnja leta je živela tiho zase in za svoje drage rajne, živ vzhled, kako more verno materino srce udano prenašati najbridkejše udarce. Moža je izgubila v najboljši dobi in pred petimi leti tekom treh mesecev obadva otroka: vzorno hčer Miciko in sina Naceja, ki je bil komaj dve leti duhovnik. Naglo, nepričakovano je poklical Bog nazadnje tudi njo. Da je bila ločitev od blage gospe vsem prav težka, to je pričal velikanski njen pogreb, — duhovnikov je bilo sedem, med njimi duhovni sin rajne, č. g. Mente, — to so pričale obilne solze, ko so preč. g. dekan ob odprtem grobu govorili

Zaplenjeno.

Človeševina

Postano.

zadnje besede v slovo. Kakor počiva njeno truplo poleg voza in ljubljenih otrok na pokopališču v Vovčjivasi, tako naj se združene nad zvezdami veselijo njih duše! Med nami pa blag jim spomin!

Bilčovs. To je pa že čez kurje rese, toliko novega pri nas, pa nobeden noče »Miru« pisati. Dolgo sem čakal in radovedno gledal, kdaj bo kaj v »Miru« iz Bilčovsa, pa vse zaman! No, bom pa jaz nekatere novice zapisal, vesele in žalostne. Tri hojseti smo imeli v jeseni, vse tri prav luštne in vesele. Trije posestniki so se oženili in si izbrali, kakor upamo, prav pridne in poštene gospodinje. Mislili smo, da jih bo še več, pa so rajši odložili do pusta, da ne bo tako žalosten, kakor letos, ko nobene poroke ni bilo. Tudi pri Sv. Luciji na gori sta si podala roke v zakonsko zvezo Mihael Einspieler po dom. Črnež iz Zg. Vesci in Ana Piček p. d. Hauptmanova na Otožu. G. župnik Schinditz je imel krasen nagovor. Tako srečnih ljudi menda ni na svetu, kakor smo mi, ko imamo za vse potrebe »žegnano« vodo. Dobil smo namreč vodovod — delo firme Hubmer in Haas v Celovcu — in tako ima Bilčovs jako dobro in zdravo »žegnano« vodo, ki se raditega tako imenuje, ker je studenec žegan in že od nekaj samo pod tem imenom znan. Kako smo veseli in zadovoljni, ker imamo vodovod, kateri je bil skrajno potreben in zelo težko pričakovan. — Veselje je pa povsodi z žalostjo namešano, tako tudi pri nas. Smrt je prišla v naše kraje in pobrala nekatere nedolžne otročiče ter tako vsekala srčne rane starišem — na drugi strani zopet hvaležna otroška srca napolnila z boleštvjo, ko jim je vzela stariše in jih odpeljala v večnost. Dosti za danes, prihodnjič zopet kaj. Sem neki žalosten in potrta, ker sva se včeraj s finančnim ministrom tako skregala, da so vsi »oferji« mojega hlačnega žepa zbežali! No, pa srečno, al prej nak, se pa prihodnjič spet vidimo!

Šmarjeta pri Pliberku. Ne bi pisal o njej, če bi še živela, kajti vem, da bi ji ne bilo prav. Saj je bila tako ponižna in skromna rajna Sonjaka Lenica, ki jo je smrt tako naglo ugrabila. A zdaj, ko je mrtva, naj vam povem, kako požrtvovalna zna biti včasih uboga dekla. Videl sem pri njej nekoč »Mir«, naslovljen na njeno ime. Začudil sem se, da ga naročuje. In kaj mi pove? »Ne vem sicer, kaj je politika, pa to vem, da »Mir« vselej brani našo vero; zato sem ga naročila.« Tako revna dekla. Kaj pa porečejo k tem oni gospodarji, ki se jim zdi preveč dati vsako leto 4 K za »Mir«? — Naročijo naj ga takoj, ako nočejo, da bi jih osramotila uboga priprosta dekla!

Št. Štefan pri Velikovcu. Krščansko-socialno ljudsko društvo priredi v nedeljo, dne 7. januarja po sveti maši ob pol 10. uri dopoldne v gostilni gospoda Janeza Pavšnarja p. d. Likeba v št. Štefanu svoje mesečno zborovanje. Govoril bode g. dr. Rožič, predsednik »Slov. kršč.-socialne zveze«. Dolžnost vseh udov in prijateljev našega društva je, udeležiti se shoda. — Odbor.

Tosti vrh. Živinorejska zadruga za Tolstivrh in okolico priredi dne 31. decembra 1911 na starega leta dan gospodarski shod, in sicer ob 1. uri popoldne v gostilni Tolstovrške slatine g. Oseta. Govorita gosp. predsednik živinorejskega odseka in g. župnik Vinko Poljanec iz Škocijana. Obljubil je priti tudi gospod državni poslanec Grafenauer. K najboljši udeležbi vabi živinorejce iz bližnje in daljne okolice »Živinorejska zadruga Tolstivrh in okolica«.

Velikovec. (Novo pokopališče.) Naša občina je prizidala k staremu pokopališču, ki je za sedanje razmere že premajhno, nov del in prosila cerkveno predstojništvo za blagoslovljenje. Tej prošnji se pa prej ne more ugoditi, dokler se ne izloči poseben prostor za drugoverce, samomorilce in nekrščene otroke, kakor to zahtevajo cerkveni predpisi. Toda občina se temu ustavlja. Na starem pokopališču je sicer bil tak prostor, pa so ga kratkomalo prekopal. Lutrovski časopisi so sedaj pokonci in očita jo katoliški duhovščini nestrpnost. Tako pišejo štimce z dne 23. decembra t. l. in izlivajo svoj lutrovski žolč na zastopnike katoliške cerkve; obenem pa hvalijo mestnega župana Pinteritscha, (ki še takrat ni bil pri maši, ko

je njegov dobri oče umrl), da že petnajst let neumorno deluje za mesto. Kaj pa je storil tako monumentalnega? Iz svojega gotovo ni dal niti »knofa«, četudi je dobil prvo darilo za svoj »plavdruk«, ki mu ga izdelujejo njegovi delavci. Vodovod, ki ga imamo, je delo prejšnjega župana g. J. Zechnerja; in mestna hranilnica, v kateri je skoro samo slovenski denar, vsako leto daruje lepe vsote za odpis obresti tozadevnega posojila. Lani n. pr. je znašala ta vsota 1579 K. Za časa našega mikado (Pinteritscha, kakor ga imenujejo nekateri), se je zidala po vzorcu telovadnice v št. Rupertu nemška »Turnhalle«. Koliko je pa prispeval Hans Pinteritsch? Zopet je bila v tem slučaju molzna krava mestna hranilnica, ki vsako leto daruje v ta namen lepe vsote; tako lani 4500 K. S tujim denarjem je pač lahko delati »Turnhalle«, da tam nacejni prevračajo kozolce in se postavljajo na svoje votle glave. To je le en odlomek iz plodonosnega delovanja našega nemškega Pinteriča.

Politične vesti.

Deželni zbori.

Koroški deželni zbor bo sklican na 11. januarja; nižjeavstrijski je sklican na 27. grudna, kranjski in šlezjski na 28. grudna in zg. avstrijski na 29. grudna.

Gosposka zbornica.

Ljudska zbornica se rada ponorčuje iz gosposke zbornice, češ da je nepotrebna in zastarela institucija, ki delovanje državnega zbora za ljudski blagor samo ovira. Bo že tudi nekaj resnice na tem, toda v sedanjih razmerah moremo le vladne stranke v drž. zboru imenovati prave protiljudske stranke. Gosposka zbornica je 21. grudna slišala celo iz ust starega nemškega liberalca ostro obsodbo delovanja vladnih strank v državnem zboru, govor, ki je v javnosti vzbudil mnogo pozornosti. Dr. pl. Grubmayr je v gosposki zbornici na zelo spreten način ovrgel nekatere nemško-nacionalne in liberalne »šlagerje«, s katerimi mlajši nemški politiki slepijo ljudstvo. Tako se je o ministrskem poklicu izrazil: »Da Nemci nimamo izključnega privilegija, monopola ministrskega mesta, je tako samoumevno, da ni treba o tem dalje razmotrivati. Za vpoklicanje v kronski svet ne bi smelo biti merodajno pripadanje h gotovi narodnosti, ampak osebna zmožnost (živahno odobravanje.) in to, da n. pr. novi poljedelski minister pripada češkemu narodu, me to nikakor ne ovira, pozdraviti z zadovoljstvom, da ima ta resort tako izvrsten, izkušen strokovnjak.« — Ostro je obsodil Malikov predlog v državnem zboru glede reforme zakona in ruvanje svobodne šole. Šola je državna naprava, služi državnim namenom in se mora torej državnemu redu podvreči, torej ne more biti svobodna! Privržencem svobodne šole očita zavijanje, ker se tako delajo, kakor da bi se bojevali za šolski zakon proti klerikalnim napadom. Vprašanje, ali ima cerkev pravico do verske vzgoje v šoli ali ne, je jasno rešeno že v državnem ljudskošolskem zakonu, katerega so svoj čas slavili kot liberalno pridobitev. Boj svobodne šole ni nič družega, kakor boj zoper obligatne verske vaje, torej boj zoper veljavno postavlo. Dunajske krščanske socialce, ki so odpravili privatne češke šole na Dunaju, je ta nemški liberallec osramotil z izjavo: Dunaj je nemški in bo ostal nemški, dokler bo stal svet. Toda Dunaj tudi ne bi smel pozabiti, da je glavno mesto države z več narodi in da imajo vsi narodi v Avstriji pravico, da se jih na Dunaju gostoljubno sprejme. Gosposka zbornica je govorniku živahno pritrjevala in ploskala.

Gospodarstvo državne zbornice je baron pl. Skene ostro kritiziral in posebno povdarjal, da je sveta dolžnost parlamenta ozirati se na vse prebivalstvo v državi, ne samo na en del. Od uradnikov je zahteval, da morajo biti nepristranski in vladni pokorni.

=====

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

=====

Društveno gibanje.

Seja Slov. kršč. zveze se vrši v četrtek, dne 4. januarja 1912. Vabljen ožji in širši odbor in zastopniki društev.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Vabilo.) Tukajšnja dekliška Marijina družba priredi v nedeljo dne 7. prosinca 1912 ob 3. uri popoldne v »Narodni šoli« slavnost po sledečem sporedu: 1. Petje: Marijina. 2. Slavnostni govor, govori Lasnik Katica. 3. Igra: »Marijin otrok«, priredil Ks. Steržaj, (predstavlja 13 deklic). 4. Petje: Planinarica. 5. Dramatičen prizor: »Protj domu«, Silvin Sardenko, (predstavlja 7 deklic). 6. Petje. Pri vrodu se bo pobirala prostovoljna vstopnina, ki se bo deloma porabila za naročilo dobrih časnikov za članice Marijine družbe, deloma za tukajšnjo zimsko kuhinjo. Slovenci in Slovenke, pridite v obilnem številu. — Predstojništvo.

Vogrče. Na Novo leto se vrši popoldne po blagoslovu v šolskih prostorih Božičnica z božičnim drevescem in igro »Na betlehemskih poljanah«. Prijatelji poštene zabave, pridite v najobilnejšem številu!

Škocijan v Podjuni. (Občni zbor) se sklicuje na nedeljo, dne 7. prosinca 1912 v društveno čitalnico. Začetek takoj po blagoslovu. Spored običajen. Polnoštevilne udeležbe pričakuje — Škocijansko bralno društvo.

Št. Jurij na Vinogradih. Želinjsko bralno društvo priredi na Novega leta popoldne pri pd. Znidarju v št. Juriju kmečki gospodarski shod. Moški in ženske, pridite na shod v velikem številu, ker se bodo razpravljale za kmečki stan imenitne reči! — Odbor.

Žitaravas. Na god sv. Treh Kraljev popoldne se vrši v »Društvenem domu« občni zbor tukajšnje podružnice »Slovenske Straže«, pri kateri priliki vprizorijo dekleta igro »Fabijola in Neža«. Ta dan se vrši tudi ustanovitev »Živinorejske zadruge za Žitarovas in okolico«. Za najštevilnejšo udeležbo se priporočajo — prireditelji.

Sveče. Naše izobraževalno društvo priredi svoje mesečno zborovanje v nedeljo, dne 7. januarja 1912 pri p. d. Adamu v Svečah. Na sporedu je med drugim igra »Repoštev«. Kdor hoče videti nekaj za smeh, naj pride gotovo! — Odbor.

Cerkvene vesti.

Silvestrov večer. Kakor vsako leto bo pridigal na Silvestrov večer v stolnici m. g. knez in škof Baltazar. Začetek pobožnosti ob pol sedmi uri.

Prezentiran je kot župnik v Kazazah č. g. Tomaž Ulbing, provizor istotam in na župnijo Podklošter č. g. dr. Cukala, vikar v Marijanišču. Čestitamo!

Prestavljen je č. g. Jožef Zedisch-nigg, kaplan v št. Rupertu pri Celovcu, kot II. mestni kaplan na glavno mestno faro Sv. Ilja v Celovcu. (G. A. Grudei, ki je bil namenjen za to važno mesto, je sam prošil, naj se ga pusti, kjer je. Torej so se »Štimce« in lutrovska »Bauernzeitung« zaman razburjale. Škoda za živce! Le Slovenci bi pač imeli vzroka dovolj pritožiti se. A kaj pomagata, ko nam tako silno primanjkuje slovenskih kaplanov! Če ne dobimo pomoči od drugod, če ne bo vstopilo v naše bogoslovje vsaj nekaj slovenskih abiturientov iz drugih škofij, n. pr. iz Štajerskega, bo še marsikatero našo mesto zasedel Nemeč, bo še marsikatera slovenska kaplanija ostala prazna v največjo škodo narodnega in verskega življenja našega dobrega ljudstva. Op. uredn.)

Poslano.*

Na nekem sestanku se je od gotove strani podpisanemu očitalo, da je ugledni narodni stranki pisal nesramen in sirov list (opomin), ter se je s tem izkušalo njega trgovca diskreditirati.

Podpisani je tedaj dotični stranki pisal sledeče:

»Ker imam začetek meseca maja jako velika plačila, si dovoljujem Vas prositi, da

* Za vsebino naj se smatra uredništvo odgovorno le kolikor določa zakon.

Vzemite, ako imate nahod, hripavost, zasliženje ali težko sapo, Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“. Sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem zdravilnem, kašelj utehajočem, oživljajočem učinku. Dvanajstorič za poskušnjo 5 kron, dve dvanajstorič K 8-60 franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

blagovolite cenjeni račun na sprejetem blagu poravnati. V ta namen prilagam poštno položnico.

V prijazni nadi, da mi bodele današnje željo blagohotno oprostili, bilježim z odličnim spoštovanjem

A. N.

V Sinčivasi, 24. aprila 1911.

Dotični račun se je zbiral od pošiljatev z dne 21. julija 1910 do 25. svečana 1911. Račun je znašal vkup 1197 K 47 v. Zadnje običajno naročilo je došlo letos 25. februarja, potem pa je stranka nakupovanje popolnoma ustavila. Podpisane povdarja, da razum nekega ostanka s 87 K in na izven računa koncem leta 1910 sprejetega blaga ni obstajal noben plačilni rok. Omenjeni je nato čez dva meseca, v zgoraj navedenem listu prosil plačila in nič drugega. Zato obžaluje če se mu radi tega očita nesramnost in surovost.

Albin Novák, trgovec.

V Sinčivasi, 27. dec. 1911.

Bistro glavo! Močne živce! Zdravo spanje imamo in nobenih bolečin v glavi in v vratu nimamo več, odkar rabimo Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“, ker isti prežene bolečine in odstrani oslabeleost ter oživlja. Dvanajstotica franko 5 kron. — Ne poznamo nobenih bolečin v želodcu, ne krča, ne zgage, ne tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne kroglice z znamko „Elsa-kroglice“. 6 škatel franko 4 krone. Pristne razpošilja samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67. (Hrvatsko.)

Loterijske številke.

Praga, 20. decembra:	52	29	53	68	70
Gradec, 23. decembra:	30	89	62	46	6
Dunaj, 23. decembra:	12	10	6	17	77

Zaloga vina v Celovcu, prej v Šolski ulici (Thalerjeva hiša), se nahaja sedaj: Bahnhofstrasse 35 (Bürgerspital) v kleti. Raznovrstna izborna vina. Anton Živković.

Tržne cene v Celovcu

dne 21. decembra 1911 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litr. (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	24	25	—	—	15	52
Rž	20	95	21	31	12	70
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	24	6	25	—	12	32
Oves	19	50	21	—	7	15
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	32	16	—	—
Turščica	23	27	—	—	12	80
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	8	44	3	80
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	6	—	8	—	—	—
„ kislo	3	—	6	—	—	—
Slama	3	—	4	50	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	26	—	32	—	—
Smetana, 1	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	20	—	—
Sur. maslo (putar), 1	2	80	3	60	—	—
Slanina (špeh), pov. 1	2	20	2	30	—	—
„ sur. 1	2	10	2	20	—	—
Svinjska mast . . . 1	2	20	2	40	—	—
Jajca, 1 par	—	18	—	26	—	—
Piščeta, 1 par	2	80	3	60	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	8	—	11	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	60	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	2	60	3	—	—	—

Živina	Počrez	100 kilogram.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
		od	do	od	do		
v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	
„ za vožnjo	—	—	—	—	—	—	
Junci	—	—	—	—	—	—	
Krave	—	—	—	—	—	—	
Telice	—	—	—	—	—	—	
Svinje, pitane	—	—	—	138	144	88	
Praseta, plemena	—	—	—	—	—	—	
Ovce	—	—	—	—	—	—	

Mizarsko obrt

za pohištvo, stavbišča in za stavbo navadnih in umetnih mlinov priporoča in za naročila prosi

VID ČARF v Guštanju (Koroško).

Učenca

za slikarstvo in pleskarstvo takoj sprejme Friderik Grimm v Celovcu.

Otrokom najljubše

ker prijetno okusno, tudi krčeviti kašelj hitro pomirujoče sredstvo je zdravniško priporočeni

Thymomel Scillae.

Izvolite vprašati svojega zdravnika.

Steklenica K 2.20. Po pošti franko proti predplačilu K 2.90. Tri steklenice po pošti franko proti predplačilu K 7.—. Deset steklenic po pošti franko proti predplačilu K 20.—.

Izdelovatelj in glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj, PRAGA-III., ogel Nerudove ulice št. 203.

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno znamko!

Dobiva se v večini lekarn, v Celovcu »Pri angelu«, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

Jožef Božič v Celovcu

Beljaška cesta šte. 14

trgovec z mešanim blagom

kupuje in prodaja vsakovrstne deželne pridelke, kakor žita, maslo, sir, jajca, mleko itd. Zlasti priporoča

patentirano olje za večno luč in oglje za kadičnice

vsakovrstno kadičilo, francoski in navadni stenj, voščene in druge cerkvene sveče itd.

1^a pavolo in volno

za pletilne stroje itd., najlepšo in najbolj poceni, oddaja

tovarna K. Šperk, Chřibská, Češko

Po Najvišjem povelju Njeg. c. in kr. Apost. Veličanstva

41. c. kr. državna loterija

za zasebne dobrodelne namene tustranske državne polovice. Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša

200.000 kron

Žrebanje se vrši nepreklicno dne 15. februarja 1912.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsstraße 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštah, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. — Načrti za žrebanja za kupce srečk brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov (oddelek za državne loterije).

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Razlaganje cerkvenega leta (Slovenski Goffine).

Priredil msgr. Valentin Podgorc Mehko vez. K 4.—, za družnike K 3.—, po pošti 40 vinarjev več. — Trdo vez. K 5.40, za družnike K 4.—, po pošti 40 vinarjev več.

Naznanilo.**Kranilnica in posojilnica Podravlje**

zaradi sklepa letnega računa

do dne 21. prosinca leta 1912.

ne uraduje.

Načelstvo.

Išče se organist in cerkovnik.

Rokodelec ima prednost. Plača po dogovoru.

Ponudbe naj se pošljejo na

Župni urad št. Jurij na Zili, Koroško.

Zaradi bodočega novoizidanja

:: hiše je krojno blago po ::

znižanih cenah naprodaj.

Za prekupce posebne cene.

Z velespoštovanjem

ANTON RENKO, Celovec, vogel Novi trg in Kramerjeve ulice.

Ugoden kup!

Krasna

žepna ura z verižico

za samo K 3.90.

Ker sem prevzel mnogo ur, sem v stanu odpošiljati: Srebrno 36 ur idočo ank. rem. Britanija-uro, švicarsko kolesje, z lepo verižico za K 3.90. Nadalje oferiram elektro-goldin-ankerremont. 36 ur idočo uro z najboljšim švicarskim kolesjem z elektro-verižico za K 4.70. Triletno pism. jamstvo za vsako uro. Odpošilja po povzetju

Ignac Cypres, Krakov

ekspozitna trgovina, Florianerjeva ulica št. 49.

Bogato ilustrovan cenik s 3000 slikami ur, dragotin, furnitur in orodja na zahtevo zastoj. Imenovane ure niso v ceniku, ker so samo kup ob priložnosti. Za neugajajoče se vrne denar.

Lovske puške

vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba Peter Wernig, družba z omej. zavezo : v Borovljah na Koroškem.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Dokler boste trpeli

na skrnini, protinu, nevalgiji in ozeblini, spominjajte se zdravniško kot dobrodejno učinkujoče dognanega sredstva, imenovanega

Contrheuman.

Lajša in pomiruje bolečine, izsesava otekline na členih, pospešuje njih gibčnost in odstranjuje neprijetno boleče srbenje.

Poprašajte pri svojem zdravniku.

Izdelovatelj in glavna zaloga B. FRAGNER, lekarna, c. kr. dvorni zalagatelj,

PRAGA-III., vogel Nerudove ulice šte. 203. 1 škatlica 1 krono.

Proti predplačilu K 1.50 dobi se 1 škatlico } franko
" " " 5.— " " 5 škatlic }
" " " 9.— " " 10 " }

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno znamko!

Dobiva se v vseh lekarnah, v Celovcu: »Pri angelu«, Pavel Hauser, Vikt. Hauser, H. Gutt.

Zahtevajte in kupujte pri vseh trgovcih slovenske

Ciril in Metodove vžigalice

ki so priznane najboljše.

Glavna zaloga pri tvrdki Ivan Perdan v Ljubljani.

Izborno

olajšuje bolečine, zadržuje vnetje in učinkuje antiseptično.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano **praško domače mazilo** kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica stane 70 v. Proti preplačilu K 316 se pošljejo štiri pušice, za K 7— pa 10 pušic poštine prosto na vsako postajo avstro-ogr. monarhije.

Pozor na ime izdelka ter izdelovatelja, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vin.

Glavna zaloga:

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj

lekarna „Pri črnem orlu“

Praga, Mala straná, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske, v Celovcu »Pri angelu«, P. Hauser, H. Gutt, Vikt. Hauser.

Kuharica išče službe v kakem župnišču ali drugod. Oglasila sprejme upravnništvo „Mira“ št. 59.

Lepo in praktično božično darilo za vsakega!

Podarimo 3000 parov čevljev.

Odločili smo se, v svrhu uvedbe naših izvrstnih **chevr. usnatih čevljev** podariti 3000 parov, samo proti povračilu delavskega plačila K 14— za tri pare čevljev. Naši čevlji so zelo elegantni, iz najboljšega usnja (moderna fazona, trpežni) in stanejo sicer trije pari K 36—. S temi čevlji Vas torej v resnici obdarimo in stavimo pri tem samo pogoj, da priporočate pri svojih znancih čevlje iz naše tovarne. Jasno Vam bo, da Vam pošljemo res le dobre in brezpogrešne čevlje, ker računamo le z Vašim priporočilom na nadaljno kupčijo in nameravamo šele iz teh dobivati dobička. **Te čevlje podarujemo samo do 31. decembra. Brezpogojno se priporoča, da iste takoj naročite, ker dobivamo mnogo povpraševanj po naših gratis-čevljih in več kot 3000 parov absolutno ne moremo podariti.** Naročila bodo po vrsti, kakor so došla, efektuirana; kakor hitro bo 3000 parov podarjenih, bomo to naznanili, ker kakor hitro se to zgodi, stanejo 3 pari čevljev K 36—. Za enkrat pa dobite za samo K 14— tri pare čevljev, s katerimi boste gotovo zelo zadovoljni. Pošljemo Vam čisto po Vaši volji čevlje za moške ali dame iz najboljšega usnja v vsaki od Vas željeni številki ali vsako centimetrsko mero. Če ne bi ugajali, vzamemo čevlje drage volje nazaj, da je **vsak riziko popolnoma izključen.** Čevlje pošiljamo po povzetju ali proti predplačilu. Naročila je nasloviti na

Tovarna čevljev v Oswiecimu št. 292, Avstrija.

Slovenci, kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi **kegljišče**, pozimi zakurjeno.

Poleti sedi na **senčnatem vrtu.**

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Ivan Laure — Tirolsko
Tovarna za stroje
v Lienzu — najboljših vrst in obratovarne
odlaga samo najboljših vrst in obratovarne
bencin-motorje
za poljedelstvo in obrt. — Najnovejši
za poljedelstvo in orodja, nadomestni deli,
cirkularne žage, prenosni. — Krmno in
brzoparilniki za živinsko krmno in
vsakovrstni mlinski itd. poceni.
Geniki zastoni in franko.
Izvrstni, reelni zastopniki
se sprejemajo.

Založna knjigarna Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani

pošilja zastonj in poštine prosto svoj letošnji

BOŽIČNI KATALOG

ki obsega vsa polja slovenske literature.

Prosimo zahtevati!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 0/0** od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in incasso menic Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Splitu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke šest žrebanj na leto. Glavni dobitek, 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8— za komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.